

IncluMusic Training Manual

Traducere română

Co-funded by
the European Union

Proiect finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Naționale pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEFP). Uniunea Europeană și ANPCDEFP nu pot fi considerate responsabile pentru conținutul acestora.

Table of Contents

SCOPUL MANUALULUI	1
PARTEA I: FUNDAMENTELE	2
1. 1.INTRODUCERE	2
1.1 CONTEXTUL PROIECTULUI INCLUMUSIC	
1.2 PARTENERII IMPLICAȚI	
1.3 NECESITATEA PRACTICILOR INLCUSIVE	
1.4 DOMENIUL DE APLICARE AL MANUALULUI	
2. ÎNȚELEGEREA GRUPURILOR ȚINTĂ	3
PARTEA II: PROCESUL DE ELABORARE A CURSULUI	5
3. PLANUL ÎN ETAPE	
ETAPA 1: CERCETARE ȘI ANALIZĂ COMPARATIVĂ (BENCHMARKING)	
ETAPA 2: ANALIZA COLABORATIVĂ ȘI ELABORAREA CURRICULUMULUI	
ETAPA 3: ELABORAREA MODULELOR	
ETAPA 4: CREEREA RESURSELOR	
ETAPA 5: EVALUARE INTER PARES ȘI ITERAȚIA	
PARTEA III: PLATFORMA ȘI PUNEREA ÎN PRACTICĂ	17
4. CONFIGURAREA TEHNICĂ	17
4.1 ALEGEREA UNEI PLATFORME LMS	
4.2 ORGANIZAREA MODULELOR CU VIDEOCLIPURI, ÎNTREBĂRI TIP TEST ȘI MATERIALE	
5. MĂSURI DE ACCESIBILITATE ȘI INCLUZIUNE	20
5.1 VIDEOCLIPURI SUBTITRATE, TEXT INTEGRAL, TRANSCRIERI	
5.2 DESIGN PRIETENOS PENTRU UTILIZATOR	

Table of Contents

PARTEA IV: TESTARE ȘI FEEDBACK	21
6. TESTARE INTERNĂ	21
7. TESTARE EXTERNĂ	23
7.1 PROMOVARE ȘI DISEMINARE	
7.2 FORMULARUL PENTRU CHESTIONARUL DE EVALUARE ÎN VEDEREA CENTRALIZĂRII FEEDBACKULUI	
PARTEA V: FINALIZARE ȘI IMPLEMENTARE	24
8. REVIZUIRI FINALE	24
9. IMPLEMENTARE ȘI MENTENANȚĂ	30
9.1 SUSTENABILITATE PE TERMEN LUNG	
9.2 RESURSE DE SPRIJIN	
PARTEA VI: FORMAREA ALTOR INSTITUȚII	49
10. CUM SE UTILIZEAZĂ ACEST MANUAL	49
11. ȘABLOANE ȘI ANEXE	50
11.1 INTERVIRUI	
11.2 INTRODUCERE ÎN CHESTIONARUL DE EVALUARE	

Scopul Manualului

Scopul acestui manual este de a oferi instituțiilor de învățământ superior muzical (ISM) un ghid practic pentru elaborarea și implementarea cursurilor de dezvoltare profesională incluzivă, cu un ritm propriu, care îi sprijină pe profesori, tutori și personalul administrativ să ofere un suport mai eficient studenților cu nevoi educaționale speciale (NES) și neurodiversitate în educația muzicală. Dezvoltat prin proiectul IncluMusic, acest manual documentează metodele, procesele de luare a deciziilor și cunoștințele dobândite ca urmare a elaborării unui program de e-learning cu acces liber, disponibil în limbile engleză, greacă, italiană și română. În esență, IncluMusic își propune să elimine barierele care, în mod tradițional, au limitat accesul studenților cu NES la studiile muzicale, oferindu-le educatorilor cunoștințele, instrumentele și încrederea necesare pentru a integra incluziunea și diversitatea în practica didactică de zi cu zi. Făcând publice structura, strategiile și feedbackul nostru, dorim să inspirăm alte instituții de învățământ superior muzical să adopte nu doar metodologii incluzive, ci și să construiască comunități de practică vibrante, care să recompenseze excelența în învățare, predare și dezvoltare de competențe, făcând astfel ca educația muzicală să devină un spațiu în care toți cursanții pot prospera.

www.inclumusic.eu

Partea I: Fundamentele

1. Introducere

1.1 Contextul proiectului IncluMusic

IncluMusic, cofinanțat de Uniunea Europeană (KA220-HED, Increasing skills for building more inclusive conservatories, 2022–2025), a fost dezvoltat ca răspuns la creșterea gradului de conștientizare privind educația muzicală incluzivă la toate nivelurile de învățământ, de la ciclul primar și gimnazial până la Învățământul Superior Muzical (ISM). Obiectivul principal al proiectului a fost promovarea incluziunii studenților cu Nevoi Educaționale Speciale (NES) și a celor proveniți din medii dezavantajate în educația muzicală de nivel terțiar, inclusiv în conservatoare și programe universitare de muzică.

Deși instituțiile de învățământ superior muzical din multe țări europene acceptaseră deja studenți cu NES, sprijinul pentru practicile incluzive era adesea limitat. Adaptările curriculare, formarea profesorilor și serviciile de suport specializat erau adesea insuficiente, ceea ce făcea dificilă participarea deplină a acestor studenți. Educația muzicală incluzivă a avut, prin urmare, scopul de a integra studenții cu și fără dizabilități în același mediu educațional, într-un mod conștient și pedagogic ghidat, asigurând tuturor celor vizați oportunități de învățare. **Acest principiu a stat la baza proiectului IncluMusic.**

Proiectul a avut ca scop promovarea incluziunii în instituțiile de învățământ superior muzical oferind cursuri inovatoare de formare pentru profesori, tutori și personal administrativ. Un element central a fost Creerea unui nou rol profesional — Tutor Academic — responsabil cu monitorizarea practicilor de incluziune socială și care să servească drept punte între studenții cu dizabilități și personalul instituțiilor de învățământ superior muzical. Proiectul a elaborat, de asemenea, noi abordări pentru formarea studenților cu NES și a construit o comunitate extinsă de instituții de învățământ superior muzical angajate în incluziunea socială. Toate aceste eforturi au rezultat într-un curs online găzduit pe platforma Moodle.

1.2 Partenerii implicați

Parteneriatul IncluMusic este unul strategic și extrem de relevant datorită expertizei complementare, diversității geografice și prestigiului instituțional al membrilor săi. CONSPA (Palermo, Italia) și RIAM (Dublin, Irlanda) aduc cu sine o vastă experiență în domeniul Învățământului Superior Muzical (ISM), a rețelor internaționale, precum și un interes sporit pentru sprijinirea studenților cu mai puține oportunități. ANMGD (Cluj-Napoca, România) contribuie cu o expertiză extinsă în domeniul învățării digitale și la distanță, al cercetării muzicale și al organizării de festivaluri și competiții de înalt nivel. EUC (Nicosia, Cipru) oferă cunoștințe în domeniul educației incluzive, cercetării și dezvoltării curriculare, susținute de legături puternice cu surse internaționale de finanțare.

Universitățile LUMSA (Roma, Italia) adaugă competențe specializate în formarea cadrelor didactice, educația specială și practicile pedagogice incluzive, în timp ce RESOLVO (Florența, Italia) consolidează capacitatea de management și coordonare a proiectului. În final, AEC (Bruxelles, Belgia) asigură o acoperire europeană extinsă și o diseminare eficientă, conectând aproape 320 de instituții din 58 de țări. Împreună, parteneriatul acoperă Europa de Sud, Est și Vest, unind forțe complementare care poziționează IncluMusic pentru a oferi rezultate de înaltă calitate, sustenabile și ușor de adoptat pe scară largă.

1.3 Necesitatea practicilor inclusive

Predarea și învățarea în muzică au loc în moduri și contexte diverse. Politicile și cadrele europene cu privire la educația incluzivă au subliniat responsabilitatea instituțiilor și a societății de a elimina barierele sociale și de a se asigura că studenții cu Nevoi Educaționale Speciale (NES), fie acestea fizice, neurodiverse sau provenind din medii dezavantajate, pot participa pe deplin. În ciuda acestei conștientizări tot mai mari, bariere semnificative au continuat să existe în cadrul instituțiilor de învățământ superior muzical, unde aceste provocări erau prezente în mod deosebit.

Educația incluzivă presupune ca toți studenții să simtă că aparțin grupului. Personalul are nevoie de instrumente practice, strategii și îndrumare pentru a sprijini studenții cu NES, implicând în același timp în mod activ toți cursanții în procesul educațional. O incluziune deplină ar permite studenților cu NES să se exprime și să își dezvolte abilitățile. În același timp, ar îmbogăți mediul de învățare pentru toți studenții, stimulând diversitatea, creativitatea, gândirea critică și valorile umane care contribuie la dezvoltarea culturală și socială, un obiectiv care se aliniază perfect cu viziunea Uniunii Europene privind o educație incluzivă și echitabilă.

1.4 Domeniul de aplicare al manualului

Acest manual a fost elaborat pentru a servi două scopuri principale. În primul rând, explică metodologia pedagogică care a stat la baza cursului online găzduit pe Moodle și oferă îndrumări detaliate pentru o implementare eficientă a cursului de formare. În al doilea rând, servește drept resursă pentru alte instituții care doresc să organizeze programe similare. Bazându-se pe experiențele și cunoștințele acumulate în cadrul IncluMusic, manualul oferă informații cuprinzătoare privind proiectarea, organizarea și implementarea cursurilor. Include îndrumări cu privire la strategiile de predare, exemple de materiale didactice și sfaturi practice pentru a sprijini personalul didactic și administrativ în adaptarea cursului la propriile contexte instituționale.

Prin combinarea îndrumărilor pedagogice, a instrumentelor practice și a recomandărilor organizaționale, acest manual își propune să consolideze capacitatea instituțiilor de învățământ superior muzical din întreaga Europă de a oferi o educație muzicală echitabilă și incluzivă. Urmărește să asigure ca toți studenții, indiferent de propriile abilități sau de mediul din care provin, să poată participa pe deplin, să își dezvolte potențialul muzical și să beneficieze de un mediu de învățare bogat, colaborativ și incluziv din punct de vedere social. De asemenea, încurajează adoptarea pe scară largă a practicilor incluzive în instituțiile europene, contribuind astfel la un viitor mai accesibil și sustenabil pentru instituțiile de învățământ superior muzical.

2. Înțelegerea grupurilor țintă

Grupurile țintă sunt următoarele:

- Profesori și tutori din cadrul instituțiilor de învățământ superior muzical
- Personal administrativ

Proiectul IncluMusic se adresează în mod specific profesorilor, tutorilor și personalului administrativ din cadrul instituțiilor de Învățământ Superior Muzical, deoarece aceste grupuri au o responsabilitate directă și constantă în sprijinirea studenților cu Nevoi Educaționale Speciale (NES) și neurodiversitate. Studenții care se confruntă cu provocări precum ASD, ADHD, dislexie, DCD, BESD (tulburări comportamentale, emoționale și sociale), afecțiuni de sănătate mintală sau deficiențe senzoriale (surditate și orbire) se bazează adesea pe acești membri ai personalului nu doar pentru instruirea academică, ci și pentru îndrumare, adaptarea mediilor de învățare la propriile nevoi, precum și sprijin continuu.

Având în vedere modificările recente ale legislației europene care promovează educația incluzivă la toate nivelurile, există o cerere tot mai mare pentru intensificarea cursurilor de formare și pentru îmbunătățirea resurselor astfel încât să se asigure evoluția practicilor din învățământul superior în conformitate cu aceste așteptări. Cu toate acestea, deși instituțiile de învățământ superior muzical primesc studenți cu NES în cadrul propriilor programe, adesea le lipsesc sprijinul instituțional, adaptările curriculare și oportunitățile de dezvoltare profesională necesare pentru implementarea completă a politicilor incluzive. Prin dotarea profesorilor, tutorilor și personalului administrativ cu strategii pedagogice inovatoare și instrumente practice, IncluMusic își propune să creeze medii în care incluziunea să nu fie doar o aspirație, ci o practică zilnică, asigurând că toți studenții pot accesa, participa și reuși în domeniul educației muzicale.

Partea II: Procesul de elaborare a cursului

Această secțiune a raportului se concentrează pe procesul metodologic și practic adoptat de proiectul IncluMusic pentru dezvoltarea cursului de formare. Obiectivul principal este de a oferi un model inovator pentru facilitarea accesului, participării și a ratei de finalizare a studiilor muzicale pentru studenții care provin din medii dezavantajate. Procesul descris în cele ce urmează este rezultatul unei analize aprofundate a stării de fapt actuale în domeniu, a sesiunilor de co-design și a grupurilor de discuție cu experți și părți interesate, menite să asigure relevanța, eficiența și sustenabilitatea programului de formare. Este prezentată pas cu pas o abordare structurată, fiecare etapă având obiective specifice și metodologii bine definite, care culminează cu Creerea unui curriculum de formare cuprinzător și a unor principii de bază care să ofere îndrumare în ceea ce privește incluziunea în învățământul superior muzical.

- Profesori și Tutori
- Personal administrativ
- Studenți

3. Planul în etape

Procesul de dezvoltare a cursului de formare pentru proiectul IncluMusic a fost conceput ca o „schiță pas cu pas” (blueprint), asigurând o abordare sistematică și iterativă. Acest model are ca scop construirea unui curriculum solid și relevant, capabil să răspundă nevoilor în prealabil identificate ale profesorilor, personalului administrativ și tutorilor academici specializați în nevoi educaționale speciale (NES), în contextul învățământului superior muzical.

Etapa 1: Cercetare și Analiză Comparativă (Benchmarking)

Primul pas fundamental în dezvoltarea cursului a fost dedicat cercetării aprofundate și analizei comparative. Această fază a permis construirea unei baze solide de cunoștințe, identificând practicile existente și lacunele din educația muzicală incluzivă la nivel european.

Identificarea modelelor existente de educație muzicală incluzivă în Europa

Pentru a înțelege pe deplin contextul actual și cele mai bune practici, consorțiul IncluMusic a realizat un studiu avansat detaliat (activitate de documentare) în perioada decembrie 2022 – martie 2023. Obiectivul a fost identificarea diferitelor moduri de incluziune a studenților cu NES în cadrul instituțiilor de Învățământ Superior Muzical (ISM) din Europa și a practicilor de formare deja adoptate în aceste instituții. Cercetarea a evidențiat o lipsă de sprijin specializat și o implementare practică insuficientă a politicilor incluzive pentru acești studenți în majoritatea țărilor UE. Cu toate acestea, au fost identificate mai multe modele și inițiative relevante, oferind perspective valoroase pentru proiectarea cursului IncluMusic. Dintre acestea, se remarcă următoarele exemple:

- **Finlanda: Educație specială în domeniul artelor - Academia Sibelius (Universitatea de Arte)**

Acest curs obligatoriu pentru studenții la pedagogie muzicală se concentrează pe dizabilitatea în interpretare, prin analize în scris și ateliere practice susținute de muzicieni cu dizabilități. Abordarea pune accent pe perturbarea discursurilor normative și pe reconceptualizarea competenței în formarea profesorilor de muzică, promovând reflecția critică și analiza prin jurnale studențești.

- **Germania: Master în Educație Muzicală Incluzivă / Muzică în cadrul Comunității - Katholische Universität Eichstätt-Ingolstadt**

Acest program de master, primul de acest tip în Europa, se bazează pe conceptul de „muzică în cadrul comunității” pentru formarea profesioniștilor capabili să recunoască și să valorifice diversitatea. Programul urmărește dezvoltarea cunoștințelor academice, a competențelor practice și a abilităților pedagogice necesare pentru a lucra cu grupuri eterogene în contexte incluzive, punând accent pe justiția socială, participare și democrație culturală.

- **Irlanda: Master în Muzică în cadrul Comunității - University of Limerick - Irish World Academy of Music**

Un program postuniversitar intensiv de un an, care oferă competențele necesare pentru a funcționa cu succes ca muzician comunitar. Cursul se adresează muzicienilor care doresc să își extindă sau să își dezvolte abilitățile necesare pentru a facilita exprimarea artistică a altora și pentru a lucra eficient cu o gamă variată de persoane, în contexte diverse, dobândind experiență practică și dezvoltând proiecte de la etapa de concepție până la interpretarea finală.

- **Italia: Master în Tutor Academic specializat în Predarea Muzicală Incluzivă - LUMSA, Roma**

Acest program de master are ca scop formarea profesioniștilor capabili să sprijine copiii cu nevoi educaționale speciale (NES) în finalizarea studiilor în cadrul conservatoarelor și altor instituții de învățământ superior muzical. Programul oferă un parcurs teoretic, practic și experiențial complet, furnizând competențe și abilități specifice pentru Creerea și implementarea unor trasee educaționale muzicale incluzive. Modulele abordează subiecte precum Studii în domeniul dizabilităților, Patofiziologia performanței instrumentale și vocale în dizabilitate, Pedagogie specială și educație muzicală incluzivă, Metodologii muzicale speciale și tehnologii asistive, Terapie prin muzică și Bazele legale ale incluziunii.

- **Italia: Cursuri suplimentare pentru profesori - Conservatorul de Muzică „Giuseppe Verdi”, Milano**

În colaborare cu Universitatea Catolică din Milano, conservatorul oferă formare suplimentară pentru profesorii de muzică, axată pe legislația națională în domeniul dizabilităților și al integrării, precum și pe strategii de sprijin pentru studenții cu nevoi speciale. Temele abordate includ relația profesor-student, gestionarea emoțiilor de către tineri, acceptarea diversității și diferențierea predării.

- **Italia: Conservatory of Music A. Casella - L'Aquila**

Un curs de doi ani care formează muzicieni și educatori/psihologi (cu competențe muzicale) în domeniul aplicării terapiei prin muzică ca formă de intervenție în contexte medicale, educaționale și de viață cotidiană. Programul de formare oferă: cunoștințe în domeniile pedagogiei, psihologiei medicale, antropologiei, metodologiei, tehnicilor muzicale și de terapie prin muzică; competențe interdisciplinare prin experimentare, activități de formare și de cercetare care implică diverse forme de interacțiune între domeniile de cunoaștere ce caracterizează disciplinele orientate către practicile de terapie muzicală. La momentul cercetării a fost contactat doar Conservatorul de Muzică „A. Casella”, iar între timp mai multe conservatoare au implementat programe de masterat în Terapie prin Muzică. În prezent, există 10 conservatoare care oferă acest program de formare, printre care și Conservatorul „A. Scarlatti” (Palermo), partener al proiectului.

- **Regatul Unit: Muzică și Nevoi Educaționale Speciale - Liverpool Hope University**

Acest program de studiu cu dublă licență integrează muzica cu educația pentru nevoi educaționale speciale, beneficiind de activitatea Centrului pentru Cultură și Studii ale Dizabilității (Centre for Culture and Disability Studies). Cursul explorează factorii istorici, sociali și culturali care modelează înțelegerea dizabilității, teoriile și modelele academice, acordând o atenție sporită aplicării practice și interacțiunii cu organizațiile de sprijin și grupurile de auto-ajutorare.

- **Spania: Centrul pentru Diversitate, Echitate și Incluziune - Berklee Valencia**

Acest centru oferă viziune strategică și leadership pentru inițiativele de diversitate și incluziune ale Berklee. Promovează o comunitate mai diversă, incluzivă și echitabilă prin programe educaționale, inițiative sociale, spații de conectare comunitară și implementarea de politici și procese dedicate.

Aceste exemple, deși diferite ca abordare și amploare, au oferit un cadru valoros pentru direcțiile pe care le urmează educația muzicală incluzivă în Europa și au constituit baza pentru definirea principiilor de elaborare a cursului IncluMusic.

Creerea unei baze de date cu bune practici identificate în urma procesului de evaluare colegială (peer-reviewed)

În paralel cu identificarea modelelor existente, activitatea de cercetare și analiză comparativă a condus la Creerea unei baze de date de „bune practici” în educația muzicală incluzivă. Au fost identificate în total 9 exemple de practici de formare de succes în cadrul conservatoarelor și instituțiilor de învățământ superior muzical. Această bază de date, rezultată în urma unui proces de evaluare, servește drept resursă fundamentală pentru elaborarea principiilor de proiectare și pentru dezvoltarea cursului, oferind exemple concrete și verificate de abordări eficiente.

Pe lângă identificarea acestor bune practici, s-a alăturat o analiză detaliată a nevoilor de formare, care a implicat o gamă largă de părți interesate: studenți ai conservatoarelor (inclusiv cei cu NES), profesori, personal administrativ, directori instituționali și reprezentanți ai asociațiilor de sprijin pentru persoane cu dizabilități. Această analiză, realizată prin interviuri aprofundate, a permis înțelegerea competențelor necesare pentru construirea unor sisteme de învățământ superior incluzive și a oferit feedback direct privind provocările și oportunitățile percepute în domeniu.

Identificarea nevoilor de formare prin interviuri cu părțile interesate

Pentru a realiza o analiză detaliată a nevoilor de formare, fiecare partener a intervievat următorii factori interesați:

- 8 studenți de la conservator din propria țară.
- 2 studenți de la conservator din alte țări.
- 4 profesori de la conservator.
- 2 membri ai personalului administrativ.
- Cel puțin 1 director al unei instituții de învățământ superior muzical.
- Cel puțin 2 asociații (asociații ale persoanelor cu dizabilități sau asociații care activează în domeniul muzical și lucrează cu persoane cu CES).

Rezultatele au fost colectate și sintetizate, ținând cont de 10 puncte-cheie:

1. **Cel mai frecvent tip de CES în instituțiile de învățământ superior muzical:** înțelegerea tipurilor specifice de nevoi educaționale speciale întâlnite cel mai des.
2. **Provocări raportate:** identificarea obstacolelor comune cu care se confruntă studenții, profesorii și personalul administrativ.
3. **Oportunitățile/resursele oferite:** explorarea sistemelor de sprijin existente și a inițiativelor pozitive.
4. **Perspectivă diferită:** colectarea de opinii din diverse roluri din ecosistemul ÎISM.
5. **Studenți ai conservatoarelor (inclusiv studenți cu CES și cu oportunități reduse):** feedback direct privind experiențele și nevoile lor.
6. **Profesorii de la conservatoare:** perspectivele profesorilor asupra provocărilor și nevoilor pentru o predare incluzivă eficientă.
7. **Directorii și personalul administrativ al conservatoarelor:** puncte de vedere privind problemele sistemice și alocarea resurselor.
8. **Asociațiile:** perspective ale organizațiilor externe care sprijină persoanele cu dizabilități.
9. **Competențele necesare pentru construirea unor sisteme incluzive de învățământ superior:** identificarea abilităților esențiale pentru toți actorii implicați.
10. **Prezența tutorilor și a altor membri de personal dedicați studenților cu CES:** evaluarea disponibilității și eficienței acestor roluri specializate.
11. **Educația și formarea profesorilor:** evaluarea formării existente și identificarea lacunelor.
12. **Metodologii de lecție muzicală / Organizarea orelor:** examinarea metodelor de predare și a gestionării claselor în context incluziv.
13. **Incluziunea: politici/legislație versus practică:** analiza alinierii sau a lipsei de aliniere între politicile oficiale și implementarea lor.
14. **Parteneriatul și sprijinul din partea asociațiilor, familiilor și colegilor:** înțelegerea rolului rețelelor de colaborare.

Printre provocările raportate, au apărut mai multe teme importante:

- **Lipsa de informații privind nevoile/diagnosticale studenților:** o barieră majoră a fost cunoașterea insuficientă sau accesul limitat la diagnostice.
- **Provocări sistemice în investigarea diagnosticului și nevoilor studentului:** acestea s-au extins și asupra sistemului de sănătate.
- **Lipsa de formare pentru adaptarea la diverse stiluri de învățare:** profesorii s-au simțit adesea nepregătiți să își modifice predarea.
- **Lipsa de ore didactice suplimentare pentru pregătire și diferențiere:** timp insuficient pentru a pregăti materiale adaptate.
- **Lipsa prevederilor pentru evaluare și formare în evaluare:** dificultăți în evaluarea corectă a studenților cu CES și lipsa formării în evaluarea incluzivă.
- **Lipsa unei baze de date pentru materiale adecvate și lipsa finanțării:** necesitatea unor resurse accesibile și a finanțării pentru acestea.
- **Lipsa unui mediu care să permită studenților să prospere:** mediul fizic și social nu susținea suficient bunăstarea studenților.
- **Lipsa accesului la tehnologie:** bariere tehnologice ce îngreunau participarea studenților cu dizabilități.
- **Personal didactic cu normă parțială:** majoritatea profesorilor fiind part-time, ceea ce afecta comunicarea și sentimentul de comunitate, precum și implementarea practicilor incluzive.

- **Implicarea întregii game de competențe și bune practici:** necesitatea valorificării mai bune a expertizei existente în instituții.
- **Perspective variate:** viziunile privind incluziunea diferă uneori între actori. De exemplu, directorii au subliniat:
 - Alinierea cerințelor specifice cu metodele actuale de evaluare.
 - Costul orelor suplimentare de tutoriat.
 - Lipsa experienței interne.
 - Incertitudinea privind menținerea standardelor muzicale concomitent cu accentul pe incluziune.
- **Nevoile studenților:** aceștia au exprimat nevoia de:
 - Mai mult timp.
 - Mai mult spațiu incluziv.
 - O comunicare mai bună între facultăți.
 - Un stil de predare academic mai incluziv.
 - Judecată echitabilă la examene și compoziții (de ex., fără examinator intern).

În mod decisiv, toți, inclusiv profesorii și personalul administrativ, au fost de acord asupra necesității de a găsi modalități eficiente de comunicare cu studenții cu CES și de a crea strategii personalizate pentru fiecare dintre ei. Acest lucru evidențiază o recunoaștere generală a provocărilor și o dorință comună de soluții practice, pe care proiectul IncluMusic își propune să le abordeze.

Etapa 2: analiza colaborativă și elaborarea curriculumului

După etapa de cercetare și analiză comparativă, proiectul a trecut la analiza colaborativă și proiectarea curriculumului, un pas esențial pentru transpunerea cunoștințelor dobândite într-un cadru educațional coerent și aplicabil.

Identificarea componentelor de bază și clasificarea acestora

Principiile de elaborare comună și conținutul potențial al cursului care urma să fie dezvoltat în WP3 au fost definite în urma celor două sesiuni de co-elaborare (19 aprilie și 23 mai 2023) și a ședințelor în grup ulterioare. „Principiile de elaborare” au fost înțelese ca standarde de referință care orientează dezvoltarea și implementarea proiectului pentru a promova incluziunea în cadrul Instituțiilor de Învățământ Superior Muzical.

Pentru prima sesiune de elaborare comună a fost utilizată metodologia „De la coș la piramidă” (From the basket to the pyramid), care permite trecerea de la o etapă divergentă (generarea de idei) la o etapă convergentă (selecția și ierarhizarea a 9 idei principale).

Lista finală a principiilor de elaborare a fost structurată pe diferite niveluri, reflectând o filozofie de elaborare amplă și complexă:

NIVELUL 0: PRINCIPIILE DE BAZĂ

- **Filozofia educațională generală:** Se referă la standardele de referință și la convingerile generale care ghidează abordarea predării și învățării în instituțiile de învățământ superior muzical. Include valorile și obiectivele esențiale care modelează experiența educațională. În contextul promovării incluziunii, filozofia educațională generală ar trebui să sublinieze echitatea, diversitatea și accesibilitatea pentru toți studenții.

NIVELUL 1: PRINCIPIILE GENERALE

- **Empatia:** Acest principiu subliniază importanța înțelegerii și conectării cu experiențele, perspectivele și nevoile individuale ale cursanților. Presupune dezvoltarea unei profunde empatii față de studenții provenind din medii diverse, inclusiv cei cu abilități diferite, și luarea în considerare a acestor circumstanțe unice în procesul educațional.
- **Flexibilitate și creativitate:** Acest principiu promovează adaptabilitatea și inovația cu privire la metodele și strategiile de predare. Fiind conștientă de faptul că studenții au stiluri, abilități și preferințe de învățare diferite, cadrele didactice ar trebui să adopte abordări flexibile și creative pentru a răspunde acestor nevoi diverse. Acest fapt poate implica utilizarea unor tehnici, materiale și tehnologii variate pentru a spori implicarea și pentru a favoriza incluziunea.
- **Implicarea vocii studentului:** Acest principiu pune accent pe participarea activă a studenților în modelarea propriilor experiențe de învățare. Încurajează studenții să aibă un cuvânt de spus în privința curriculumului, a metodelor pedagogice și a practicilor de evaluare. Instituțiile muzicale incluzive creează oportunități pentru ca studenții să își exprime opiniile, ideile și preocupările, asigurându-se că opiniile lor sunt apreciate și luate în considerare în procesul decizional.

NIVELUL 2: PRINCIPII METODOLOGICE

- **Cunoștințele și pregătirea teoretico-pedagogică:** Acest principiu subliniază importanța ca formatorii să dețină o bază solidă de cunoștințe teoretice și pedagogice în educația muzicală. Aceștia trebuie să fie familiarizați cu practicile de predare incluzivă, teoriile diversității și incluziunii, precum și cu abordările pedagogice care sprijină diferite tipologii de cursanți. Formatorii ar trebui să beneficieze de cursuri de formare profesională continuă pentru a-și îmbunătăți competențele în predarea incluzivă.
- **Abordare creativă:** Acest principiu încurajează profesorii să cultive creativitatea și inovația în metodele lor de predare. Prin integrarea unor tehnici diverse, cum ar fi improvizația, compoziția, proiectele colaborative și abordările interdisciplinare, cadrele didactice pot crea un mediu de învățare dinamic și incluziv, adaptat nevoilor și intereselor variate ale studenților.
- **Strategiile de predare personalizate:** Acest principiu susține necesitatea adaptării strategiilor de predare la nevoile, punctele forte și interesele individuale ale studenților. Profesorii trebuie să înțeleagă stilul de învățare, preferințele și abilitățile fiecărui student și să-și adapteze metodele corespunzător. Strategiile personalizate contribuie la Creerea unui mediu de învățare incluziv care recunoaște și valorizează diferențele individuale.

- **Abordările incluzive ale evaluării:** Acest principiu evidențiază necesitatea unor practici de evaluare incluzive care să țină cont de forme diferite de exprimare și evaluare. Cadrele didactice trebuie să conceapă evaluări care să se preteze unor stiluri de învățare, abilități și contexte culturale diverse. Acest aspect poate include utilizarea unor metode alternative de evaluare, cum ar fi evaluările bazate pe performanță, portofoliile, evaluările colegiale sau auto-reflecția, pentru a oferi o imagine completă și echitabilă a progresului studenților.

NIVELUL 3: PRINCIPII SPECIFICE

- **Personal dedicat:** Acest principiu subliniază importanța existenței unui personal dedicat, familiarizat și instruit cu privire la practicile incluzive. Aceasta categorie a personalului poate include specialiști în sprijin educațional, coordonatori ai serviciilor pentru dizabilități sau consultanți în educație incluzivă, care colaborează cu cadrele didactice și oferă sprijin pentru a crea un mediu de învățare incluziv.
- **Tehnologia:** Acest principiu recunoaște potențialul tehnologiei de a îmbunătăți incluziunea în instituțiile de învățământ superior. Prin utilizarea unor tehnologii adecvate - dispozitive asistive, instrumente adaptative, platforme digitale de învățare și resurse multimedia, cadrele didactice pot facilita accesul, participarea și implicarea studenților cu nevoi diferite.
- **Elaborarea unei evaluări adecvate pentru NES:** Acest principiu vizează elaborarea unor metode de evaluare corespunzătoare pentru studenții cu nevoi educaționale speciale (NES). Cadrele didactice trebuie să țină cont de stilul de învățare și de abilitățile specifice ale acestor studenți, elaborând evaluări echitabile și relevante. În acest sens, poate apărea necesitatea unor adaptări, modificări și evaluări corespunzătoare pentru a le asigura participarea și succesul.
- **Adaptarea mediilor de învățare și predare:** Acest principiu subliniază importanța creării unor medii de predare și învățare fizice și culturale accesibile. Cadrele didactice trebuie să ia în considerare amenajarea sălilor de clasă, a spațiilor de repetiție și a celor menite interpretării pentru a le asigura un caracter incluziv și adaptat diferitelor abilități. De asemenea, trebuie promovată o cultură a respectului, incluziunii și acceptării care să consolideze sentimentul de apartenență al tuturor studenților la comunitatea de învățare.

Aceste principii reprezintă pilonii pe baza cărora a fost construit curriculumul cursului, inclusiv titlurile modulelor, listele itemilor de conținut, rezultatele previzionate ale procesului de învățare, metodele de predare și durata cursului de formare.

Stabilirea unui comitet de revizuire

Pentru a asigura calitatea, relevanța și validarea principiilor și conținutului cursului, a fost creat un „comitet de revizuire” informal, format printr-o serie de ședințe de grup. Aceste ședințe desfășurate la nivel național și internațional, au inclus experți în educație muzicală și incluzivă, profesori, studenți (inclusiv cu NES), personal administrativ și reprezentanți ai asociațiilor.

Au fost realizate patru grupuri naționale, cu un total de 40 de participanți din patru țări diferite. Ulterior, o ședință internațională de grup a avut loc în cadrul conferinței AEC de la Leuven (Belgia), în septembrie 2023, pentru finalizarea listei de principii. Această abordare a permis colectarea unui feedback variat și validarea colectivă a principiilor și conținutului propus.

Fiecare ședință de grup a fost condusă în tandem (un lider și un co-lider) și structurată în trei etape:

- **Etapa introductivă:** Prezentarea proiectului și colectarea informațiilor socio-demografice ale participanților.
- **Etapa centrală: Activități pe tema Principiilor de elaborare / Design Principles (DP) prin întrebări specifice și utilizarea a trei metafore:**
 - **Metafora oglinzii:** reflecție asupra experiențelor personale (directe sau indirecte) de succes în incluziunea muzicală.
 - **Metafora microscopului:** analiză detaliată a elementelor din principiile de elaborare în vederea identificării punctelor forte, precum și a zonelor în care se pot aduce îmbunătățiri.
 - **Metafora binocului:** proiecție asupra viitorului educației incluzive în instituțiile de învățământ superior muzical și identificarea principiilor de elaborare esențiale.
- **Etapa de încheiere:** Mulțumiri și propuneri pentru colaborări viitoare.

Analiza rezultatelor grupurilor de focus a confirmat validitatea principiilor propuse, cu adăugarea unor aspecte suplimentare care vor fi integrate în faza de dezvoltare a cursului.

Etapa 3: elaborarea modulelor

Pornind de la principiile de elaborare și analiza colaborativă, Etapa 3 s-a concentrat pe definirea și Creerea celor șase module principale care compun programa cursului. Această fază a transpus filosofia incluzivă a proiectului în conținut educațional concret.

Definirea și creerea celor șase module de bază

Proiectul IncluMusic a creat un cadru provizoriu pentru curs, bazat pe experiența anterioară a partenerilor în activități de formare. Acest cadru este structurat în șase module principale, detaliate ulterior în ceea ce privește conținutul, rezultatele învățării și metodologiile pedagogice. Aceste module reflectă o înțelegere holistică a incluziunii în educația muzicală, acoperind aspecte teoretice și practice, și vizează dezvoltarea unor competențe specifice ale participanților.

Deși structura detaliată și conținutul exact au fost finalizate la sfârșitul WP2 (decembrie 2023), analiza documentară oferă deja o imagine clară a temelor centrale ale fiecărui modul, așa cum sunt exemplificate de Masterul pentru obținerea diplomei de Tutor Academic specializat în Didactica Muzicii Incluzive de la LUMSA (Roma):

Modulul 1 - Studii despre dizabilitate:

Acest modul se concentrează pe înțelegerea istorică, psihologică și socială a dizabilității și neurodiversității. Include teme precum psihologia dizabilităților, tulburările de neurodezvoltare (ex. autism, Tourette), dizabilitățile cognitive, motorii și senzoriale (auditivă și vizuală), precum și implementarea atelierelor muzicale specifice acestor condiții. Obiectivul este de a oferi o bază teoretică solidă privind dizabilitatea ca construct social și personal.

Modulul 2 - Patofiziologia interpretării instrumentale și vocale în contextul dizabilității: analiză și strategii

Acest modul aprofundează aspectele fiziologice legate de interpretarea muzicală la persoanele cu dizabilități. Acoperă anatomia funcțională a vocii și a aparatului pneumofonic, fiziologia circuitului audio-vocal și sistemul locomotor, oferind analize detaliate și strategii pentru a aborda provocările specifice pe care studenții cu dizabilități le pot întâmpina în interpretarea instrumentală și vocală.

Modulul 3 - Pedagogia Specială și Educația Muzicală Incluzivă:

Acest modul prezintă elementele esențiale legate de partea aplicativă a cursului. Include didactica și psihopedagogia învățării, didactica și psihologia muzicii, antropologia muzicii și neuroștiințele aplicate muzicii. Sunt abordate pedagogia muzicală și NES, tulburările de învățare și cadrul legislativ relevant. Obiectivul este de a oferi cadrelor didactice instrumente pedagogice specifice pentru Creerea unor medii de învățare muzicală incluzivă.

Modulul 4 - Metodologiile Muzicale Speciale și Atelierele de Tehnologii Asistive:

Acest modul explorează metodologii de predare recunoscute (Orff, Dalcroze, Gordon, Kodály) aplicate în contextul incluziunii. Se pune accent pe tehnologiile asistive și pe comunicarea augmentativă și alternativă (AAC), demonstrând cum acestea pot facilita accesul și participarea studenților cu NES în educația muzicală. Atelierele practice permit aplicarea directă a acestor metode și instrumente.

Modulul 5 - Terapie Muzicală:

Introduce principiile de bază și metodologia terapiei muzicale, precum și elaborarea programei în cauză și metodele de evaluare aferente. Analizează aplicațiile terapiei muzicale în copilărie și adolescență, precum și în raport cu NES. Scopul modulului este de a oferi o înțelegere a modului în care muzica poate fi utilizată ca instrument terapeutic și de sprijin al stării de bine.

Modulul 6 - Temeiurile Legale:

Acest ultim modul acoperă cadrul legislativ și de reglementare privind incluziunea și dizabilitatea, cu accent pe studii de caz, inclusiv cazuri privind deficiențele de vedere și neurodiversitatea. Oferă, de asemenea, o perspectivă asupra evoluțiilor legislative viitoare și a implicațiilor acestora pentru instituțiile de educație muzicală. Obiectivul este de a asigura o înțelegere clară a drepturilor și obligațiilor studenților cu NES, precum și a reglementărilor pe care cadrele didactice și personalul administrativ trebuie să le respecte pentru a promova incluziunea.

Aceste module au fost definite cu scopul de a reduce impedimentele, de a stabili noi abordări pentru formarea studenților cu NES în cadrul instituțiilor de învățământ superior muzical și de a crea noi ocupații profesionale (tutori specializați) pentru promovarea și monitorizarea practicilor incluzive.

→ Etapa 4: creerea resurselor

După definirea modulelor, Pasul 4 s-a concentrat pe Creerea resurselor educaționale necesare pentru implementarea cursului. Această etapă a fost esențială pentru a transforma conținutul teoretic în materiale practice și accesibile.

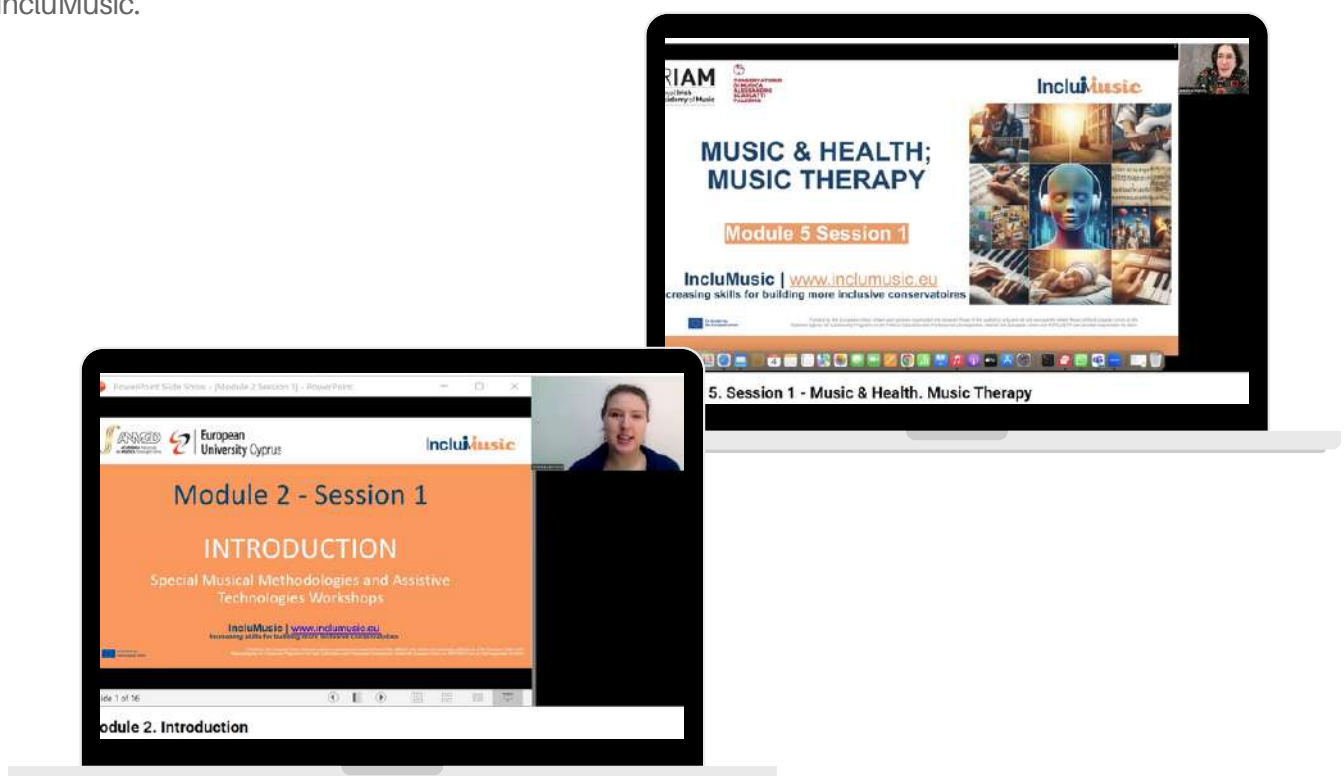
Elaborarea prezentărilor, videoclipurilor și instrumentelor asistive

Această fază a fost gestionată de Universitatea Europeană din Cipru (European University Cyprus), care a creat un plan de acțiune pentru elaborarea materialelor și instrumentelor de formare.

Având în vedere natura cursului și accentul pe incluziune, este de la sine înțeles faptul că procesul de creare a resurselor s-a concentrat pe:

- **Prezentări:** Elaborarea unor prezentări cu diapozitive de tip PowerPoint clare, accesibile din punct de vedere vizual și cuprinzătoare, pentru a sprijini lecțiile fiecărui modul. Aceste prezentări au integrat principiile UDL (Universal Design for Learning), conținând text lizibil, imagini relevante și un aspect intuitiv.
- **Videoclipuri:** Elaborarea de conținut video care să completeze prelegerile, să înfățișeze tehnici practice (ex: utilizarea tehnologiilor asistive, aplicarea metodologiilor muzicale speciale) sau să prezinte mărturii și studii de caz. Videoclipurile au fost folosite și pentru a ilustra concepte complexe sau pentru a face procesul de învățare mai captivant.
- **Resurse de autoevaluare:** Instrumente care să permită participanților să își monitorizeze progresul și să reflecteze asupra procesului de învățare.

Creerea acestor resurse a fost fundamentală pentru a asigura ancorarea teoretică a cursurilor, aplicabilitatea lor practică și ușurința cu care putea fi reproduse, maximizând astfel impactul proiectului IncluMusic.

Etapa 5: evaluare inter pares și iterația

Ultima etapă a planului, evaluarea colegială și iterația, este esențială pentru a asigura calitatea susținută în timp, precum și eficiența cursului de formare. Această abordare iterativă permite rafinarea conținutului și a metodologiilor pe baza feedbackului calificat obținut în diferite faze de testare.

Revizuirea fiecărui modul și optimizarea acestora ca urmare a feedbackului primit

Procesul de validare a principiilor de elaborare și a conținutului cursului s-a desfășurat sub forma unui ciclu iterativ, care a progresat prin mai multe etape distincte de testare și optimizare. Această abordare cuprinzătoare garantează materiale de formare consistente, relevante și adaptabile diverselor contexte.

Activitățile de revizuire și iterație:

Testare internă:

După proiectarea inițială, proiectul a intrat într-o fază de testare internă, care a implicat:

- **Desfășurarea cursurilor pilot în cadrul parteneriatului:** membrii proiectului au participat la sesiuni-pilot de formare. Aceste sesiuni au servit ca evenimente de tip pre-testare și pregătirea-instructorilor, permițând formatorilor să învețe unii de la alții înainte de reproducerea completă a cursului la nivel instituțional.
- **Cursuri interne la nivel de conservator:** instituțiile de învățământ superior muzical (ISM) au reprodus cursurile la nivel intern, implicând propriii formatori (cel puțin 16 participanți) și personalul administrativ (cel puțin 8 participanți).
- **Evaluare și revizuire:** participanții au oferit feedback prin chestionare de evaluare, analizând calitatea și eficacitatea formării. Ulterior, partenerii au analizat rezultatele, au extras sugestiile în vederea revizuirii cursului și a identificat măsurile corective necesare. În urma feedbackului primit, autorii materialelor de formare le-au revizuit, elaborând versiunile finale care au fost ulterior încărcate de EUC pe platforma e-learning a proiectului. Acest proces de validare internă a fost esențial pentru confirmarea schemei de formare, implicând cursanți și profesori conștienți de scopul și obiectivele proiectului.

Testarea externă

Proiectul și-a extins validarea către un public extern, implicând instituții de învățământ superior muzical din afara parteneriatului.

- **Testare cu ajutorul conservatoarelor neimplicate în proiect:** S-au organizat cursuri de formare pentru cel puțin 40 de profesori și 16 membri ai personalului administrativ din alte instituții de învățământ superior muzical. Această validare externă a fost considerată vitală pentru asigurarea sustenabilității și adaptabilității cursurilor în contexte sociale și culturale diferite.
- **Evaluare și optimizare ulterioară:** În mod similar procedurii adoptate în faza internă, cursanții din instituțiile neimplicate în proiect au completat chestionare de evaluare. Partenerii au analizat feedbackul, iar autorii materialelor au implementat îmbunătățiri suplimentare. Versiunile finale și validate ale materialelor de formare au fost apoi publicate în format deschis, accesibil în mod gratuit în patru limbi (engleză, italiană, română și greacă).

Acest proces iterativ, multi-stratificat, de la proiectarea inițială și validarea prin grupuri de focus, până la pilotarea internă și externă — asigură o îmbunătățire continuă a cursului de formare IncluMusic. El reflectă nevoile reale și bunele practici din domeniu, garantând că produsul final este pertinent, eficient și capabil să promoveze schimbări semnificative în instituțiile de învățământ superior muzical, prin furnizarea unor resurse riguros testate și validate..

Parte III: Platforma și punerea în practică

4. Configurarea tehnică

Organizarea cursului IncluMusic a combinat o structură digitală comună cu opțiuni flexibile de implementare pentru fiecare partener. Moodle a fost adoptată ca platformă centrală, deoarece este open-source, utilizată pe scară largă în învățământul superior și compatibilă cu o gamă variată de materiale educaționale. Aceasta a permis prezentarea celor șase module într-un mod unitar, asigurând în același timp accesibilitatea, învățarea în ritm propriu și integrarea de elemente interactive, precum întrebări tip test.

YouTube a fost selectată pentru găzduirea prelegerilor înregistrate, deoarece asigură redarea coerentă a videoclipurilor, subtitrare automată și posibilitatea de a adăuga subtitrări în limbi diferite. Această decizie a fost deosebit de relevantă pentru dimensiunea internațională a proiectului, întrucât materialele au fost puse la dispoziție în engleză, italiană, română și greacă, facilitând accesul participanților din contexte diverse.

Prezentările cu diapozitive de tip PowerPoint și prelegerile înregistrate au constituit baza fiecărui modul, în timp ce întrebările tip test și sarcinile interactive au fost introduse pentru a consolida învățarea și pentru a permite participanților să își monitorizeze progresul. În unele cazuri, partenerii au integrat elemente suplimentare – cum ar fi ghiduri audio sau evaluări extinse, atunci când acestea se aliniau obiectivelor de învățare ale modulului (vezi Tabelul 1).

În Modulul 4, au fost incluse și înregistrări audio, deoarece activitățile implică practici ghidate de mindfulness care sunt cel mai bine experimentate prin ascultare. În acest fel, participanții pot urmări și aplica mai ușor instrucțiunile, procesul invitându-i să se lase purtați de sunet și să renunțe la control.

În Modulul 5, în plus față de utilizarea prezentărilor PowerPoint și a videoclipurilor YouTube (în conformitate cu celelalte module), au fost integrate fragmente audio de muzică direct legate de sarcinile atribuite participanților. Aceste sarcini au fost concepute ca o formă de autoevaluare, încurajând cadrele didactice să reflecteze asupra dispoziției de moment, percepției și modului în care muzica poate fi trăită diferit de fiecare individ. Includerea conținutului audio a fost, așadar, intenționată, și a venit să sublinieze diversitatea percepției muzicale și accentuând valoarea stilului, gustului și interpretării personale în educația muzicală.

Table 1 - Module Structure: Core and Partner-Specific Resources

Module	Core Resources (common to all)	Additional Resources (partner-specific)
1 – Disabilities Studies and Special Pedagogies and Inclusive Music Teaching	Slides (Moodle), recorded lecture (YouTube), quizzes	—
2 – Special Music Methodologies and Assistive Technologies	Slides (Moodle), recorded lecture (YouTube), quizzes	—
3 – Legal and Ethical Principles of Inclusion: Strategies for Effective Implementation	Slides (Moodle), recorded lecture (YouTube), quizzes	—
4 – Mindfulness and Inclusive Music Teaching	Slides (Moodle), recorded lecture (YouTube), quizzes	Audio guides, supplementary activities
5 – Music Therapy, Music and Health	Slides (Moodle), recorded lecture (YouTube), quizzes	Audio demonstrations, extended quizzes
6 – Inclusive Music Education and Community Music	Slides (Moodle), recorded lecture (YouTube), quizzes	—

Note: While all six modules followed the common structure (slides, recorded lectures, quizzes), some partners added audio guides, extended quizzes, or supplementary activities to better match their pedagogical aims.

În acest fel, alegerea instrumentelor a răspuns la două nevoi principale: garantarea unei experiențe de învățare coerente și incluzive în cadrul consorțiului, precum și flexibilitatea pedagogică, astfel încât fiecare modul să poată reflecta expertiza și prioritățile partenerului responsabil.

Aspecte esențiale în vederea transferului de informații

Asigurarea accesibilității multilingve încă de la început: planificarea traducerilor sau subtitrărilor din faza de proiectare pentru a se putea adesa unui număr cât mai mare de cursanți și pentru a sprijini incluziunea în contexte diverse.

Combinarea standardizării cu autonomia partenerilor: definirea unui cadru comun de punere în practică pentru a dobândi coerență, acordând totuși fiecărui partener (sau facultăți) posibilitatea de a integra resurse care reflectă propria expertiză și nevoile propriilor cursanți.

Integrarea evaluării formative în fiecare modul: utilizarea întrebărilor tip test și a sarcinilor interactive nu doar pentru verificarea cunoștințelor, ci și pentru încurajarea reflecției și monitorizării progresului individual.

4.1 Alegerea unei platforme LMS (Sistem de management al învățării)

Moodle a fost aleasă deoarece este o platformă e-learning open source (sursă deschisă), cu o comunitate foarte mare care o susține și care îndeplinește toate cerințele necesare pentru dezvoltarea și punerea în practică a cursurilor proiectului. Singura caracteristică mai dificil de implementat în Moodle a fost accesul la videoclipuri, astfel că acestea au fost încărcate pe YouTube, iar link-urile aferente au fost integrate în activitățile de pe platforma Moodle.

Beneficiile Moodle drept platformă pentru cursul nostru e-learning:

- **Acces facil pentru toți:** Moodle funcționează pe computere, tablete și telefoane, astfel încât cadrele didactice și studenții se pot conecta oricând și oriunde.
- **Învățare în ritm propriu:** participanții pot parcurge cursul în propriul ritm, revenind la materiale ori de câte ori este nevoie.
- **Structură simplă a cursului:** conținutul poate fi organizat în secțiuni sau module clare, ușor de urmărit.
- **Instrumente interactive:** întrebări tip test, forumuri și teme care fac procesul de învățare mai antrenant, nu doar o experiență de „citire și vizionare”.
- **Suport pentru diferite tipuri de materiale:** pot fi încărcate videoclipuri, texte, fișiere audio și activități interactive într-un singur loc.
- **Acces facil din punct de vedere al limbilor de operare oferite:** Platforma Moodle oferă numeroase limbi de operare fiind astfel ideală pentru cursanții internaționali.
- **Construirea unei comunități:** forumurile de discuții și funcțiile de mesagerie încurajează învățarea colaborativă și sprijinul între colegi.
- **Open-source și fiabil:** Platforma Moodle este utilizată pe scară largă la nivel global, cu o comunitate puternică și actualizări constante.

4.2 Organizarea modulelor cu videoclipuri, întrebări tip test și materiale

Fiecare curs a creat activități care conțineau un link YouTube pentru vizualizarea materialului cursului, precum și linkuri către alte resurse necesare fiecărui modul, inclusiv prezentări PowerPoint. În plus, au fost elaborate teste pentru a crește implicarea studenților și pentru a asigura înțelegerea materialului.

www.elearn.inclumusic.eu

5. Măsuri de accesibilitate și incluziune

5.1 Videoclipuri subtitrate, text integral, transcrieri

Decizia de a publica pe platforma Moodle cursul de formare IncluMusic a fost strâns legată de angajamentul proiectului față de accesibilitate și incluziune. Moodle a fost selectată deoarece este o platformă open-source, utilizată pe scară largă în Europa, ceea ce o face sustenabilă și adaptabilă la diferite contexte instituționale. Flexibilitatea sa a permis partenerilor să integreze o gamă largă de resurse multimedia și instrumente de evaluare, asigurând totodată compatibilitatea cu tehnologiile asistive. În plus, platforma permite transferul sau reproducerea cursului de către alte instituții care doresc să adopte același model.

Pentru a sprijini accesibilitatea, toate sesiunile de formare incluse în module au fost însoțite de înregistrări video ale formatorilor, care prezentau conținutul prezentărilor PowerPoint. Videoclipurile au fost încărcate pe YouTube, unde sunt disponibile subtitrări automate pentru a fi cât mai accesibile. Cursanții pot controla subtitrările, ajusta viteza de redare și naviga în videoclipuri folosind comenzi de la tastatură. Deși transcrieri complete nu au fost produse manual pentru toate sesiunile, combinația dintre prezentările PowerPoint și subtitrările video permite participanților să **vizioneze conținutul atât în formă vizuală, cât și sub formă de text.**

Imaginile și diagramele incluse în curs au fost prezentate în PowerPoint și însoțite de descrieri în cuvinte. Acolo unde a fost posibil, au fost oferite descrieri alternative pentru a sprijini utilizatorii cu cititor de ecran. Documentele au fost furnizate în formate accesibile, cum ar fi fișiere PowerPoint editabile, pentru a permite participanților să interacționeze cu conținutul în moduri variate. Prin combinarea platformei Moodle cu videoclipuri, subtitrări automate și materiale accesibile, IncluMusic sprijină participarea cursanților cu nevoi diferite, inclusiv deficiențe senzoriale, neurodiversitate sau niveluri diferite de experiență digitală.

5.2 Design prietenos pentru utilizator

Designul vizual al materialelor cursului a fost standardizat pentru a susține claritatea și accesibilitatea. S-a folosit un șablon PowerPoint unic și un format comun de copertă pe tot parcursul cursului. Logourile proiectului și ale Uniunii Europene (UE), împreună cu declarația obligatorie de declinare a responsabilității, au fost plasate doar pe diapozitivul de copertă, respectând cerințele de vizibilitate ale UE și evitând supraincercarea vizuală a diapozitivelor de conținut.

S-a folosit consecvent engleza britanică, pentru a menține uniformitatea între materiale și traduceri. În conformitate cu modelul social al dizabilității, utilizat frecvent în Marea Britanie și Europa, formulările de tip person-first (ex: persoane cu dizabilități) au fost evitate, preferându-se limbajul identity-first (ex: studenți cu dizabilități). Excepție au făcut cazurile în care preferințele comunității sugerau altceva. Această alegere a ajutat la evitarea terminologiei medicale și **a menținut atenția pe eliminarea barierelor din mediile de învățare.**

Alegerea tipografică a fost realizată pentru a promova lizibilitatea și accesibilitatea. A fost folosit Arial, un font sans-serif larg disponibil, optimizat pentru utilizarea pe ecran. Dimensiunea textului nu a fost niciodată sub 12 pt, spațierea dintre rânduri a fost setată la minimum 1,5, iar paragrafele au fost aliniate la stânga (nu justificate).

Aceste decizii sprijină cititorii cu dislexie sau vedere redusă, îmbunătățesc lizibilitatea pe ecrane și proiectoare și previn apariția „râurilor vizuale” din textul justificat. A fost utilizată o culoare standard a textului (#054570), pentru a menține un contrast puternic pe fundaluri deschise și pentru a întări identitatea vizuală a proiectului.

Toate imaginile și fișierele audio incluse în curs au respectat practici sigure din punct de vedere al drepturilor de autor, pentru a permite reutilizarea deschisă de către parteneri sau viitori utilizatori. Au fost folosite doar materiale fără licență sau drepturi de autor, iar exemplele video au fost autoregistrate. Aceste măsuri previn problemele de copyright și permit partenerilor să adapteze, traducă și refolosească materialele fără impedimente tehnice sau juridice.

Partea IV: Testare și feedback

6. Testare internă

Pilotarea cursului și centralizarea feedbackului

După ce cursurile de formare au fost elaborate și configurate cu succes, ar trebui realizată o primă rundă de testare internă, prin testarea acestora cu ajutorul membrilor personalului din aceeași organizație care nu au fost implicați direct în elaborarea lor.

Testarea internă este un aspect important al procesului general, deoarece oferă feedback de la utilizatori potențiali reali și experți din domeniul în cauză. Aceasta ajută la identificarea și corectarea problemelor într-o fază timpurie, înainte aceste cursuri să fie publicate și să ajungă la publicul țintă. Identificarea internă a erorilor, a potențialelor îmbunătățiri care pot fi aduse și a corecțiilor economisește timp, menține reputația și reduce riscul de feedback negativ ulterior.

Principalele motive pentru realizarea testării interne:

1. Asigurarea acurateței conținutului

Personalul intern care testează poate identifica erori factuale, explicații neclare sau materiale de slabă calitate, garantând astfel că obiectivele de învățare sunt aliniate cu conținutul cursului.

2. Verificarea coerenței și structurii

Personalul intern care testează poate evalua dacă succesiunea temelor are sens și dacă tranzițiile dintre secțiuni sunt fluide sau confuze, asigurând o structură logică a cursului.

3. Validarea gradului de implicare

Ei pot evalua dacă materialele, exercițiile sau întrebările tip test mențin interesul cursanților și dacă durata, calitatea și dificultatea sunt echilibrate.

4. Identificarea problemelor tehnice sau de punere în practică

Personalul intern care testează poate verifica direct toate materialele (videoclipuri, prezentări cu diapozitive de tip PowerPoint, întrebări tip test, linkuri) pentru a confirma funcționarea corectă a acestora.

5. Îmbunătățirea experienței cursanților

Feedbackul privind claritatea, tonul, ritmul și accesibilitatea asigură o experiență de învățare de calitate pentru utilizatorii finali.

6. Optimizarea evaluărilor

Personalul intern care testează poate verifica dacă întrebările din teste sunt corecte, clare și aliniate cu obiectivele, prevenind evaluarea cursanților pe materiale neacoperite corespunzător.

Testarea internă (pilotarea) a cursurilor poate fi realizată prin diverse metode. Rezultatele chestionarelor reprezintă sugestii în vederea revizuirii materialelor de formare.

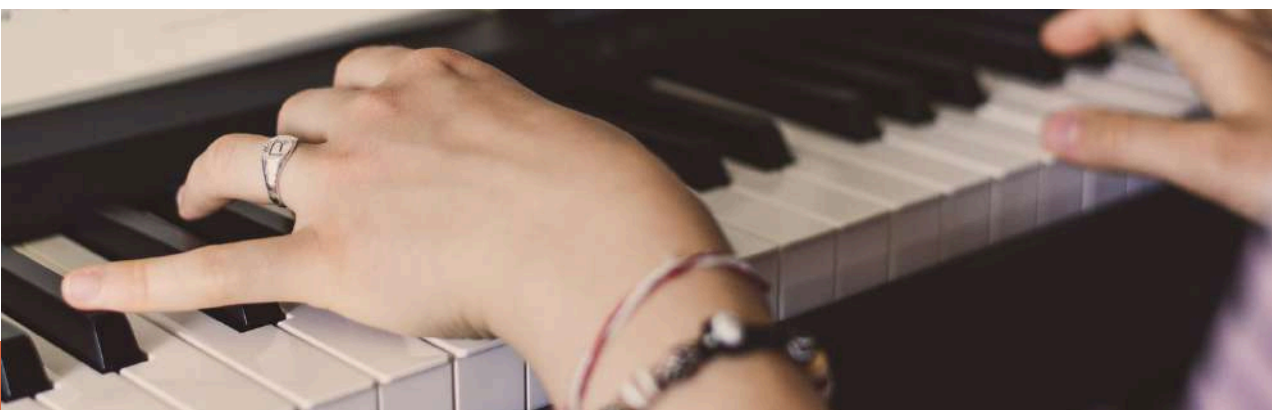
Pe baza acestor rezultate, trebuie implementate acțiuni corective pentru revizuirea materialelor, iar versiunile actualizate vor sta la baza testării externe. IncluMusic a optat pentru chestionare de evaluare, concepute pentru a analiza calitatea și eficiența cursurilor de formare, distribuite direct personalul intern care le-a testat. Forma de bază a chestionarului este aceeași pentru toate cele trei grupuri de formare (cadre didactice, personal administrativ și tutori).

Fiecare chestionar de evaluare a fost adaptat la modulul respectiv (XXX) care a fost revizuit. Rezultatele trebuie centralizate într-un interval de timp prestabilit. Datele din chestionare trebuie procesate, structurate și analizate, apoi utilizate de către cei care au elaborat cursurile pentru a implementa corecțiile, îmbunătățirile și ajustările propuse.

Exemplu de chestionar de evaluare - Chestionarele de evaluare IncluMusic conțin următoarele elemente:

- Introducere în chestionarul de evaluare
- Politica de confidențialitate și consimțământul dat de păți
- Informații generale despre personalul intern de testare (grup de formare și afiliere)
- Foaie de evaluare a satisfacției cu privire la conținutul cursului
- Foaie de evaluare a motivației de a participa la curs
- Întrebări deschise
- Declarația organizatorilor proiectului de declinare a responsabilității

Aceste elemente, precum și forma generală, aspectul, întrebările de evaluare a conținutului și instrumentele de centralizare a feedbackului, pot fi adaptate în funcție de necesități.

7. Testare externă

7.1 Promovare și diseminare

Diseminarea a fost un scop central al proiectului, asigurând ca rezultatele, metodologiile și lecțiile învățate să ajungă la o gamă largă de părți interesate, atât în cadrul instituțiilor de învățământ superior muzical (ISM), cât și în afara acestora. Activitățile s-au desfășurat la nivel internațional, național și local, prin intermediul conferințelor, rețelelor profesionale și evenimentelor instituționale vizând implicarea managerilor, tutorilor, personalului didactic și administrativ.

S-a atins o dimensiune internațională puternică în urma contribuțiilor la patru evenimente majore ale AEC (Association Européenne des Conservatoires). De exemplu, în cadrul Întâlnirii Anuale a Coordonatorilor pentru Relații Internaționale AEC 2024 din Dublin, IncluMusic a organizat o sesiune intitulată „Îmbunătățirea accesibilității pentru studenții cu nevoi educaționale speciale (NES): Exemplul programului Erasmus+ și al proiectului IncluMusic.” Organizată în colaborare cu Agenția Austriacă Erasmus+ pentru Învățământ Superior, sesiunea a explorat obstacolele cu care se confruntă studenții NES în timpul mobilităților Erasmus+, inclusiv accesibilitatea pentru utilizatorii de scaun rulant, a celor cu neurodiversitate și adaptările necesare pentru studenții cu deficiențe de vedere sau de auz.

O vizibilitate suplimentară a fost obținută în cadrul Congresului Anual și Adunării Generale AEC 2024 de la Milano, unde IncluMusic a fost prezent în sesiunea „Promovarea incluziunii studenților cu nevoi educaționale speciale în învățământul superior muzical: Cazul IncluMusic și al Grupului de Lucru CM Special Needs.” Organizată împreună cu Conservatorio di Milano, sesiunea a evidențiat progresul proiectului și a oferit activități practice precum terapie prin muzică și exerciții de mindfulness. De asemenea, a subliniat importanța spațiilor sigure, a dialogului deschis și a eliminării prejudecăților implicite.

Mai mult decât atât, diseminarea informației s-a realizat printr-o serie structurată de conferințe naționale și internaționale organizate de partenerii proiectului. Dincolo de consorțiu, IncluMusic a fost reprezentat și la conferințe externe, printre care:

- Congresso di musica mediterranea del 26–30 giugno 1954. 70 anni dopo tra ricerca e internazionalizzazione (Palermo),
- VIETMUS Musichathon (Hanoi),
- Conferința EAS (Évora),
- Jornada sobre Educació Musical Inclusiva (Barcelona).

Aceste activități au extins impactul proiectului către noi regiuni geografice și comunități profesionale, **consolidând relevanța sa internațională.**

Prin acest amplu program de diseminare, IncluMusic s-a afirmat ca un reper european pentru practici incluzive în învățământul superior muzical. Combinând sesiuni tematice, conferințe internaționale de anvergură și implicarea rețelelor profesionale, proiectul a asigurat **diseminarea pe larg și aplicabilitatea practică în contexte instituționale și culturale diverse a rezultatelor sale.**

7.2 Formularul pentru chestionarul de evaluare în vederea centralizării feedbackului

Consultați anexa de la pagina 56.

Partea V: Finalizare și implementare

8. Revizuirii finale

În urma întâlnirii fizice de la Bruxelles, partenerii s-au reunit în cadrul grupurilor de module pentru a revizui și optimiza structura cursului. Fiecare grup, condus de experți în propriul domeniu, a discutat în detaliu ce conținut ar trebui inclus în module și ce titluri ar reflecta cel mai clar rezultatele de învățare. Deși titlurile și conținuturile inițiale au fost dezvoltate de Universitatea LUMSA, pe baza feedbackului primit de la parteneri și instituții în cadrul Pachetului de Lucru 2 (Work Package 2), discuțiile de la Bruxelles au evidențiat zone care necesitau ajustări suplimentare. Prin urmare, mai multe module au fost revizuite, atât la nivel de titlu, cât și de conținut, pentru a se asigura că acestea reflectă prioritățile și expertiza liderilor academici responsabili cu elaborarea lor. Aceste modificări reflectă angajamentul colectiv al partenerilor de a menține rigoarea academică, asigurându-se, în același timp, ca fiecare modul să fie fundamentat pe cunoștințe de specialitate și aliniat cu obiectivele generale ale proiectului IncluMusic.

Exemple de modificări realizate în module:

Modulul 1

Modificarea de la planul inițial al **Modulului 1** la versiunea finală a fost făcută pentru a evita suprapunerile cu conținuturile altor module. Planul inițial includea clasificări detaliate (DSM-5, ICD-11, ICF), tipologii de deficiențe medicale și afecțiuni specifice (cognitive, motorii, senzoriale, neurodiversitate), dar aceste teme sunt acum abordate în alte module dedicate. Modulul 1 revizuit, intitulat „**Studii despre dizabilitate, pedagogie specială și predarea incluzivă a muzicii**”, oferă un cadru teoretic și istoric general, care servește drept bază pentru conținuturile mai specifice dezvoltate în modulele următoare.

Modulul 2

Acest modul a fost modificat atât la nivel de titlu, cât și de conținut. Noua versiune este: Modulul 2 – Metodologii speciale de muzică și ateliere de tehnologie asistivă. Acest modul explorează metodologii de predare recunoscute (precum Orff, Dalcroze, Gordon, Kodály) aplicate în contextul incluziunii. Un accent deosebit este pus pe tehnologiile asistive și comunicarea augmentativă și alternativă (AAC), demonstrând cum acestea pot facilita accesul și participarea studenților cu nevoi educaționale speciale (NES) la educația muzicală. Atelierele practice oferă posibilitatea aplicării directe a acestor metodologii și instrumente.

Modulul 3:

Titlul a fost schimbat în „**Principii legale și etice ale incluziunii: strategii pentru implementare eficientă**”, pentru a pune accent clar pe principiile legale și etice aplicabile în promovarea incluziunii în cadrul instituțiilor de învățământ superior muzical. Perspectiva a fost extinsă pentru a include legi și reglementări recunoscute la nivel european și internațional, oferind instrumente utile pentru incluziune, cum ar fi Planul Educațional Individualizat (IEP) și principiile Universale de Elaborare pentru Învățare (UDL). De asemenea, a fost introdusă o secțiune specială axată pe dezvoltarea competențelor de colaborare eficientă cu colegii, familiile și personalul de sprijin, pentru a răspunde nevoilor diferite ale studenților și a construi comunități educaționale incluzive.

Modulul 4

Titlul a fost schimbat în „**Competențe și cunoștințe de mindfulness / Beneficiile utilizării conceptului de mindfulness în predarea muzicii**”. Acest modul introduce fundamentele și metodologiile mindfulness, cu accent pe aplicarea lor în educația muzicală. Scopul este de a crea un mediu de învățare incluziv, care să integreze persoane cu și fără dizabilități într-un mod pedagogic ghidat și conștient, asigurând oportunități de învățare relevante pentru toți. Modulul explorează, de asemenea, modul în care conceptul de mindfulness poate servi ca instrument terapeutic și de bunăstare, sprijinind reducerea stresului, gestionarea fricii și controlul emoțiilor negative. Studenții vor învăța cum practicile de mindfulness pot îmbunătăți performanța muzicală și activitățile zilnice prin cultivarea atenției, conștientizării de sine, productivității și echilibrului emoțional.

Modulul a fost revizuit pentru a oferi o explorare completă a practicilor de mindfulness, cu accent pe aplicarea acestora în medii educaționale incluzive, care sprijină persoanele cu sau fără dizabilități. Ulterior etapei de testare internă, s-au realizat mai multe modificări legate de conținut, s-a corectat exercițiul audio care nu funcționa, s-a actualizat traducerea în limba română (anterior incorectă) și s-a îmbunătățit calitatea sunetului videoclipurilor.

Modulul 5:

În Modulul 5 titlul a fost schimbat pentru a reflecta mai precis domeniul de aplicare al conținutului, rezultat fiind „**Meloterapie, Muzică și Sănătate**”. Modulul a fost extins pentru a include o analiză amplă a nevoilor educaționale speciale (NES), cu accent pe diversitatea neurocognitivă și pe strategii practice bazate pe dovezi pe care cadrele didactice le pot aplica în activitatea cu studenții. De asemenea, a fost introdusă o secțiune dedicată abordării neurodiversităților specifice, a deficiențelor senzoriale și a sănătății mintale. În consecință, modulul oferă atât perspectiva teoretică, cât și îndrumarea practică necesare pentru educația muzicală incluzivă.

Modulul 6

Titlul modulului 6 a fost schimbat în „**Educație muzicală incluzivă și muzică în cadrul comunității**” pentru a reflecta mai bine temele de conținut abordate. Modulul a fost modificat pentru a oferi o analiză cuprinzătoare a temelor legate de muzica în cadrul comunității (CM) și pentru a demonstra cum activitățile CM sunt, prin natura lor, incluzive, colaborative, primitoare și ospitaliere. Accentul s-a pus pe justiția socială în educația muzicală, importanța participării active, colaborării prin muzică, contextualizarea și democrația culturală în procesul de învățare și performanță, precum și pe modul în care muzica poate fi un vehicul de conservare a patrimoniului cultural și de promovare a înțelegerii interculturale. De asemenea, modulul oferă o analiză a prejudecăților implicite și explicite prin muzică și o examinare a conceptului de umilință culturală. Dezideratul a fost acela ca modulul să ofere o prezentare teoretică exhaustivă a subiectelor abordate, oferind în același timp recomandări practice pentru incluziune în educația muzicală.

Feedback intern și modificări realizate:

Ca urmare a etapei de testare internă din Pachetul de Lucru 3 (WP 3), conținutul cursului a fost revizuit pentru a integra feedbackul primit. Aceste ajustări au fost realizate pentru a îmbunătăți claritatea, relevanța și aplicabilitatea practică, făcând astfel ca modulele să răspundă mai eficient nevoilor personalului și ale studenților. Modificările includ:

Modulul 1:

Pe baza feedbackului primit, mai multe videoclipuri au fost reinregistrate folosind un avatar generat cu HeyGen, o platformă bazată pe inteligență artificială care creează prezentatori digitali realiști, capabili să livreze conținut scriptat într-un mod clar, consecvent și captivant. HeyGen le permite utilizatorilor să creeze avatururi personalizate, cu sincronizare naturală a buzelor, gesturi expresive și opțiuni vocale multilingve, asigurând materiale educaționale de înaltă calitate fără a fi necesare înregistrări tradiționale în studio. Din păcate, aceste videoclipuri actualizate nu au fost încărcate la timp pentru faza de testare externă, însă vor fi complet integrate în versiunea finală a cursului. Au fost realizate și ajustări suplimentare pentru a îmbunătăți fluxul și coerența modulului, asigurând că materialele video revizuite se aliniază cu intențiile pedagogice și sporesc implicarea cursanților.

Modulul 2:

Pe baza feedbackului primit, sesiunea a fost restructurată pentru a se alinia pe tematica privind metodologiile muzicale abordate în Modulul 2. Subcategoriile de tehnologii asistive (TA) au fost clarificate, dincolo de comunicarea augmentativă și alternativă (CAA), și au fost adăugate exemple mai concrete pentru a ilustra aplicațiile practice în raport cu diversele nevoi ale cursanților. De asemenea, au fost incluse instrucțiuni suplimentare pentru a evidenția modul în care cadrele didactice și personalul administrativ pot evalua, accesa și sprijini integrarea tehnologiilor asistive în sălile de curs și în practica instituțională.

Modulul 3:

Feedbackul primit a fost analizat cu atenție; unii participanți au solicitat reducerea volumului de text și ajustări ale imaginilor, modificări implementate pentru a îmbunătăți calitatea modulului.

Modulul 4:

În urma testării interne, s-au făcut corecturi legate de conținut, exercițiul audio a fost reparat, traducerea română a fost actualizată, iar calitatea audio a videoclipurilor a fost îmbunătățită .

Modulul 5:

În cadrul Modulului 5, am analizat cu atenție feedbackul primit care a indicat faptul că întrebările de tip test (quiz-uri) erau adesea prea simple în raport cu materialul parcurs. Participanții și-au exprimat preferința pentru evaluări mai provocatoare, care să testeze înțelegerea conținutului, și nu doar să se bazeze pe formate de tip adevărat/fals. Ca răspuns, am revizuit structura testelor, introducând întrebări mai complexe, dar care rămân strâns corelate cu materialul studiat, asigurând astfel o experiență de evaluare mai riguroasă și mai semnificativă.

Modulul 6:

Ca urmare a testării interne din Pachetul de Lucru 3 (WP3), am luat în considerare feedbackul primit de la colegi și administratori. Au fost realizate modificările, completările și corecturile necesare, iar întrebările tip test au fost traduse în cele patru limbi ale proiectului și verificate corespunzător.

Feedback extern și modificările realizate:

Modulul 1 a fost apreciat pentru structura clară, fundamentele teoretice solide și integrarea eficientă a studiilor despre dizabilitate în educația muzicală, în special accentul pus pe modelele sociale vs. medicale ale dizabilității, drepturi, activism, narațiuni culturale despre autism și impactul prejudecăților implicite și explicite asupra predării și învățării. Participanții au apreciat bibliografia amplă, mărturiile persoanelor cu dizabilități, integrarea muzicii pe parcursul materialului și strategiile practice pentru o practică incluzivă.

În același timp, unii cursanți au raportat dificultăți legate de accesibilitatea lingvistică, deoarece toate materialele erau în limba engleză, iar subtitrările nu erau întotdeauna precise, ceea ce făcea ca anumite părți să fie greu de urmărit. Alții au considerat că unele secțiuni erau prea teoretice sau prea încărcate de text ori și-ar fi dorit exemple mai concrete și legături mai clare cu practica de la clasă.

Sugestiile de îmbunătățire au inclus oferirea de suport multilingv (subtitrări, transcrieri sau versiuni dublate în italiană și spaniolă), simplificarea slide-urilor, îmbunătățirea calității audio și video și realizarea unor lecții video mai dinamice. Mulți participanți au recomandat, de asemenea, integrarea unor demonstrații practice, studii de caz, hărți conceptuale, materiale multimedia suplimentare și formate de slide-uri accesibile.

Per ansamblu, deși aceste sugestii indică zone ce pot fi rafinate, un număr semnificativ de participanți au subliniat că modulul a fost captivant, bine structurat și foarte valoros, concretizând calitatea formării și oferind direcții constructive pentru îmbunătățirile viitoare.

Modulul 2 a fost apreciat pentru o organizare bună a conținutului și pentru materialele video oferite, explicite și auditive. Participanții au apreciat în mod special introducerea unor metode specifice de educație muzicală: Carl Orff, Zoltán Kodály, Émile Jaques-Dalcroze și Edwin Gordon. Ei au remarcat, de asemenea, o bibliografie coerentă, relevantă pentru informațiile furnizate, atât privind metodologiile de predare, cât și tehnologiile asistive.

În același timp, unii cursanți au întâmpinat dificultăți legate de accesibilitatea lingvistică și au exprimat dorința de a avea traduceri ale materialelor video, atât vizuale (subtitrări), cât și auditive, pentru a facilita parcurgerea eficientă. Alții au considerat că ar fi de folos utilizarea suporturilor vizuale (hărți conceptuale, diagrame, sinteze vizuale) pentru a sprijini înțelegerea, prin diverse stiluri de învățare. Au fost recomandate și integrarea unor activități practice concrete prin care metodele prezentate să poată fi aplicate, precum și includerea unor materiale video scurte care să rezume ideile prezentate.

Per ansamblu, deși aceste sugestii indică aspecte ce pot fi optimizate, mulți participanți au subliniat că materialul propus transmite idei complexe într-un mod simplu și eficient, fără a pierde din profunzime, iar calitatea informațiilor și claritatea prezentării îl transformă într-o resursă utilă și plăcută de parcurs.

Modulul 3: Feedbackul extern a fost pozitiv în raport cu itemii chestionarului, astfel că nu au fost realizate modificări.

Modulul 4: Pe baza raportului de feedback extern și a nivelului de satisfacție al testerilor, s-a decis că nu sunt necesare modificări pentru acest modul.

Modulul 5: În urma unei analize cuprinzătoare a concluziilor evaluării externe și având în vedere nivelul ridicat de satisfacție raportat pentru acest modul, s-a decis că nu sunt necesare revizuirii substanțiale în această etapă. Deși unii evaluatori au sugerat includerea unor sesiuni înregistrate de terapie prin muzică, acest lucru nu este considerat adecvat, întrucât terapia muzicală este o intervenție clinică specializată. Filmarea unor sesiuni ar ridica probleme etice și de confidențialitate, iar o simulare nu ar reprezenta cu acuratețe mediul terapeutic și rezultatele pentru participanți. Sugestiile de a include planuri de lecție predefinite sau activități pentru clasă au fost, de asemenea, analizate cu atenție; totuși, Modulul 5 este conceput în primul rând ca o introducere conceptuală și contextuală în terapia muzicală și relevanța acestuia pentru educația incluzivă. Activitățile la nivel terțiar sunt foarte diverse ca scop și nivel, ceea ce face puțin probabil ca o resursă standardizată să răspundă nevoilor tuturor cursanților sau contextelor de predare.

Deși unii participanți au observat că modulul conține un număr mare de slide-uri, această structură este intenționată. Conținutul este distribuit în mai multe slide-uri scurte tocmai pentru a evita paginile dense și pentru a sprijini accesibilitatea tuturor utilizatorilor. Ținând cont de recepția pozitivă a conținutului, de scopul pedagogic al modulului și de constrângerile etice și practice menționate, s-a convenit că menținerea structurii și materialelor existente este cea mai potrivită abordare.

Modulul 6: Pe baza feedbackului extern și a nivelului de satisfacție al testerilor, s-a decis că nu sunt necesare modificări pentru acest modul. Modulul 6 a fost bine primit de marea majoritate a participanților. Pentru toate lecțiile modulului, răspunsul a fost în mare parte pozitiv sau foarte pozitiv. Aceștia au apreciat claritatea și calitatea conținutului, atenția acordată tuturor tipurilor de studenți și accentul pus pe incluziune și comunitate. Un alt comentariu pozitiv s-a concentrat pe evidențierea abilităților de comunicare și pe cea de exprimare a opiniilor într-un mod politicos și cordial. În același timp, însă, a existat o observație potrivit căreia fișierele prezentărilor PowerPoint erau prea mari pentru a fi descărcate și că diapozitivele (prezentările) ar trebui să fie mai scurte, puțin mai active și mai captivante, în loc să fie pline de text.

Câțiva participanți au menționat și necesitatea de a include mai multe exemple video, dar mai scurte și mai practice, care să arate cum pot fi aplicate aceste concepte în situații reale din sala de clasă. O altă recomandare a fost aceea de a include resurse suplimentare, cum ar fi planuri de lecție și exemple de activități care pot fi descărcate cu ușurință de participanți, precum și de a adăuga întrebări scurte de reflecție sau mini-activități care să implice și mai mult participanții. În ansamblu, în ciuda acestor sugestii constructive, răspunsul general a fost foarte pozitiv. După cum a afirmat un participant, „Mi-a plăcut modul în care modulul abordează muzica comunitară ca instrument de incluziune și dezvoltare personală”.

9. Implementare și mentenanță

9.1 Sustenabilitate pe termen lung

Proiectul IncluMusic a fost conceput astfel încât să asigure capacitatea partenerilor și a altor părți interesate de a utiliza rezultatele dezvoltate, cum ar fi metodologia pentru definirea și abordarea optimă a nevoilor speciale, programa IncluMusic pentru instituțiile de învățământ superior muzical (ISM), precum și platforma de E-learning — chiar și după încheierea perioadei de finanțare.

AEC a elaborat un plan cuprinzător de monitorizare care stabilește măsuri strategice pentru a asigura durabilitatea pe termen lung a rezultatelor proiectului în țările partenere și în alte state membre ale UE. În plus, acesta urmărește să promoveze colaborarea internațională continuă printr-o invitație deschisă de a participa la Grupul de Lucru AEC privind Nevoile de Educație Specială (SEN) pentru perioada 2025–2028. Acest grup are mandatul de a avansa incluziunea și participarea culturală în cadrul Învățământului Superior Muzical, cu un accent deosebit pe abordarea nevoilor studenților cu cerințe educaționale speciale și pe reducerea inechităților structurale din sector. Activitățile planificate includ organizarea de ateliere experiențiale, modelate după cele desfășurate cu succes la Leuven și Dublin în cadrul proiectului IncluMusic, contribuții la conferințe internaționale și crearea unei rețele sustenabile de instituții incluzive. Diseminarea și implementarea continuă a cursului de formare IncluMusic vor rămâne integrale acestor eforturi.

În ceea ce privește durabilitatea proiectului, European University Cyprus va continua să mențină platforma activă timp de cel puțin 5 ani după încheierea proiectului. Platforma va rămâne pe deplin disponibilă și funcțională pentru toți factorii interesați care doresc să o adopte (inclusiv forumuri și materiale de formare). În mod similar, partenerii IncluMusic se angajează să mențină și să păstreze următoarele: cursul IncluMusic în ritm propriu; cursul IncluMusic; Manualul de instruire privind conținuturile de formare; și ghidul destinat asigurării posibilității ca alte instituții de Învățământ Superior Muzical să poată replica acest curs. Având în vedere importanța continuă a tematicii proiectului, partenerii s-au angajat să organizeze întâlniri regulate — cel puțin o dată la șase luni timp de trei ani după încheierea proiectului — pentru a evalua relevanța actuală a materialelor de formare și pentru a elabora un plan de acțiune privind revizuirea acestora, acolo unde este necesar.

9.2 Resurse de sprijin

Următoarele secțiuni oferă bibliografii complete ale tuturor cărților, articolelor, materialelor audiovizuale și exemplelor muzicale consultate în elaborarea acestui curs. Aceste resurse sunt organizate pe module și împărțite pe sesiuni pentru a sprijini studiul aprofundat, documentarea și învățarea profesională continuă.

Modulul 1: Studii despre dizabilitate, pedagogie specială și predarea incluzivă a muzicii

1. Snyder, S. L., Brueggemann, B. J., & Garland-Thomson, R. (Eds.). (2002). *Disability Studies: Enabling the Humanities*. Modern Language Association of America
2. Davis, L. J. (Ed.). (2017). *The Disability Studies Reader* (5th ed.). Routledge
3. Oliver, M. (1996). *Understanding Disability: From Theory to Practice*. Macmillan
4. Shakespeare, T. (2014). *Disability Rights and Wrongs Revisited* (2nd ed.). Routledge
5. Society for Disability Studies. (n.d.). Retrieved February 14, 2024, from <https://disstudies.org>
6. *Journal of Disability Policy Studies*. (n.d.). SAGE Publications. Retrieved February 14, 2024, from <https://journals.sagepub.com/home/dps>
7. Scotch, R. K. (2001). *From Good Will to Civil Rights: Transforming Federal Disability Policy* (2nd ed.). Temple University Press
8. Longmore, P. K. *Telethons – Spectacle, Disability, and the Business of Charity*
9. Pfeiffer, D. *Disability Studies Quarterly* (2002)
10. *The Union of the Physically Impaired Against Segregation (UPIAS)*. (1976). *Fundamental Principles of Disability*
11. Oliver, M. (1990). *Politics Of Disablement*. Red Globe Press London
12. Barnes, C., Barton, L., Oliver, M. (2002). *Disability Studies Today*. Polity & Blackwell Publishers
13. Goodley, D. (2010). *Disability Studies – An Interdisciplinary Introduction*. SAGE Publications
14. Shakespeare, T. (2006). *Disability Rights and Wrongs*. Routledge
15. Goffman, E. (2022). *Stigma – Notes on the Management of Spoiled Identity*. Penguin Classics
16. Murphy, R. F. (2001). *The Body Silent*. W. W. Norton & Company
17. Grinker, R. R. (2008). *Unstrange Minds: Remapping the World of Autism*. Basic Books
18. Eyal, G. (2010). *The Autism Matrix*. Polity
19. Berube, M. (1998). *Life As We Know It: A Father, a Family, and an Exceptional Child*.
20. Wright, D. (2011). *Downs: The history of a disability (Biographies of Disease)*. OUP Oxford
21. Nadesan, M. H. (2005). *Constructing Autism: Unravelling the 'Truth' and Understanding the Social*. Routledge
22. McDonagh, P. (2008). *Idiocy: A Cultural History*. Liverpool University Press
23. Hacking, I. (2008). *Plasmare le persone. Corso al Collège del France (2004-2005)*. Quattroventi
24. Bogda, R. (1990). *Freak Show: Presenting Human Oddities for Amusement and Profit*. University of Chicago Press
25. Garland-Thomson, R. (2017). *Extraordinary Bodies: Figuring Physical Disability in American Culture and Literature*. Columbia University Press
26. Garland-Thomson, R. (Ed.). (1996). *Freakery: Cultural Spectacles of the Extraordinary Body*.

27. Fiedler, L. A. (1993). *Freaks: Myths and Images of the Secret Self*. Anchor
28. Stiker, H. J. (2013). *Corps infirmes et sociétés (3e éd.) Essais d'anthropologie historique: Essais d'anthropologie historique*. DUNOD
29. Tremain, S. L. (Ed.). (2005). *Foucault and the Government of Disability (Corporealities: Discourses Of Disability)*. University of Michigan Press
30. Davis, L. J. (1995). *Enforcing Normalcy: Disability, Deafness, and the Body*. Verso Books
31. Ladd, P. (2003). *Understanding Deaf Culture: In Search of Deafhood*. Multilingual Matters
32. Trent, J. W. (1996). *Inventing the Feeble Mind - A History of Mental Retardation in the United States*. University of California Press
33. Rapley, M. (2004). *The Social Construction of Intellectual Disability*. Cambridge University Press
34. O'Brien, G. (2016). *Framing the moron: The social construction of feeble-mindedness in the American eugenic era (Disability History)*. Reprint
35. Goddard, H. H. (2022). *The Kallikak Family: A Study in the Heredity of Feeble-Mindedness*. Legare Street Press
36. McDonagh, P. (Ed.). (2018). *Intellectual disability: A conceptual history, 1200–1900 (Disability History)*. Manchester University Press
37. Carlson, L. (2009). *The Faces of Intellectual Disability: Philosophical Reflections*. Indiana University Press
38. Goodey, C. F. (2011). *A History of Intelligence and "Intellectual Disability": The Shaping of Psychology in Early Modern Europe*. Ashgate
39. Deligny, F. (2013). *La Septième Face du dé*. Centre national du livre (CNL)
40. Deligny, F. (2004). *Graine de crapule*. Editions du Scarabée
41. Deligny, F. (1999). *A comme asile, suivi de "Nous et l'innocent"*. Dunod
42. McRuer, R. (2006). *Crip Theory: Cultural Signs of Queerness and Disability*.
43. McRuer, R., Mollow, A. (Eds.). (2012). *Sex and Disability*.
44. Connor, D. J., Ferri, B. A., Annamma (Eds.). (2015). *DisCrit—Disability Studies and Critical Race Theory in Education*, Teachers College Press
45. Puar, J. K. (2017). *The Right to Maim: Debility, Capacity, Disability*.
46. Mitchell, D. T., Antebi, S., Snyder, S. L. (Eds.). (2019). *The Matter of Disability: Materiality, Biopolitics, Crip Affect*. University of Michigan Press
47. Shildrick, M. (2009). *Dangerous Discourses of Disability, Subjectivity and Sexuality*. Palgrave Macmillan
48. Shildrick, M. (2002). *Embodying the Monster: Encounters with the Vulnerable Self*.
49. Shildrick, M., Mykitiuk, R. (2005) *Ethics Of The Body: Postconventional Challenges*. Mit Pr
50. Samuels, E. (2014). *Fantasies of Identification: Disability, Gender, Race*.
51. Cole, M. (Ed.). (2006). *Education, Equality and Human Rights: Issues of Gender, 'race', Sexuality, Disability and Social Class*. Routledge
52. Ray, S. J., Sibara, J. (2017). *Disability Studies and the Environmental Humanities*. Nebraska
53. Taylor, S. (2021). *Bestie da soma. Disabilità e liberazione animale*. Edizioni degli Animali
54. Bakan, M. B. (2018). *Speaking for Ourselves: Conversations on Life, Music, and Autism*. Oxford University Press
55. Lerner, N., Straus, J. (2006). *Sounding Off: Theorizing Disability in Music*. Routledge

56. Howe, B., Jensen-Moulton, S., Lerner, N., Straus, J. (2016). *The Oxford Handbook of Music and Disability Studies*. Oxford University Press
57. Straus, J. N. (2011). *Extraordinary Measures: Disability in Music*. Oxford University Press
58. Lubet, A. (2010). *Music, Disability, and Society*. Temple University Press
59. McKay, G. (2013). *Shakin' All Over: Popular Music and Disability*. University of Michigan Press
60. *** (2011). *Italian Journal of Disability Studies*. Vol. 1, No. 1
61. Eredics, B. N. (2018). *Inclusion in Action: Practical Strategies to Modify Your Curriculum*. Brookes Publishing
62. Booth, T., Ainscow, M. (2011). *Index for Inclusion: Developing Learning and Participation in Schools*. Centre for Studies on Inclusive Education
63. Allan, A. A. (2022). Vision 2020: A review of 20 years of inclusion studies in music education. *Update: Applications of Research in Music Education*, 40(2), 47-55.
64. Djorem, S., Odović, G., Lukić, A., Milić, J., Joksimović, B., & Božinović, M. (2021). Knowledge and frequency of contacts as factors in forming primary school children attitudes towards peers with developmental disabilities.
65. Elpus, K. and Abril, C. (2011). High school music ensemble students in the United States. *Journal of Research in Music Education*, 59(2), 128-145. <https://doi.org/10.1177/0022429411405207>.
66. Grimsby, R. (2019). "Anything is better than nothing!" in service teacher preparation for teaching students with disabilities. *Journal of Music Teacher Education*, 29(3), 77-90. <https://doi.org/10.1177/1057083719893116>
67. Laes, T. and Westerlund, H. (2017). Performing disability in music teacher education: moving beyond inclusion through expanded professionalism. *International Journal of Music Education*, 36(1), 34-46. <https://doi.org/10.1177/0255761417703782>.
68. Salvador, K. (2010). Who isn't a special learner? a survey of how music teacher education programs prepare future educators to work with exceptional populations. *Journal of Music Teacher Education*, 20(1), 27-38. <https://doi.org/10.1177/1057083710362462>.
69. VanWeelden, K. and Whipple, J. (2013). Music educators' perceptions of preparation and supports available for inclusion. *Journal of Music Teacher Education*, 23(2), 33-51. <https://doi.org/10.1177/1057083713484585>.

Module 2: Metodologii muzicale speciale și ateliere de tehnologii asistive

1. Salmon, Salmon, Shirley. (2016). How the Orff Approach Can Support Inclusive Music Teaching. 10.1093/acprof:oso/9780190234560.003.0003
2. Sun, HuiLi. (2017). Study on Orff's Music Teaching Method. 10.2991/iemss-17.2017.251
3. Anderson, William. (2012). *The Dalcroze Approach to Music Education: Theory and Applications*. *General Music Today*. 26. 27-33. 10.1177/1048371311428979. https://www.researchgate.net/publication/264159569_The_Dalcroze_Approach_to_Music_Education_Theory_and_Applications
4. Jaques-Dalcroze, E. (1930). Eurhythmics and its implications (F. Rothwell, Trans.). *The Musical Quarterly*, 16, 358-365

5. Juntunen, M.-L. (2016). The Dalcroze Approach: Experiencing and Knowing Music through the Embodied Exploration. In C. R Abril & B. Gault (Eds.) Approaches to Teaching General Music: Methods, Issues, and Viewpoints. Oxford University Press, 141-167.
6. Dalcroze Society of America, <https://dalcrozeusa.org/resources/publications/dalcroze-connections/>
7. Frego, R. J. D., Gillmeister, G., Hama, M., Liston, R. (2008). The Dalcroze Approach to Music Therapy-second edition. In Darrow, A. (Ed.) Introduction to approaches in music therapy. Silver Springs, MD: American Music Therapy Association;
https://www.academia.edu/51304119/The_Dalcroze_Approach_to_Music_Therapy
8. Bicknell, J., Alter, D., Anantawan, A., & McKeever, P. (2013). Disability and artistic performance: Reconsidering rehabilitation and assistive technology. Arts & Health, 5(2), 166-174.
<https://doi.org/10.1080/17533015.2012.737814>
9. Federici, Stefano & Scherer, Marcia. (2018). The Assistive Technology Assessment Process Model and Basic Definitions
10. Frid, Emma. (2019). Accessible Digital Musical Instruments—A Review of Musical Interfaces in Inclusive Music Practice. Multimodal Technologies and Interaction, 3(3), 57. <https://doi.org/10.3390/mti3030057>
11. Lubet, Alex. (2024). "AUMI in the Context of Adaptive Music" Improvising Across Abilities: Pauline Oliveros and the Adaptive Use Musical Instrument, edited by Thomas Ciufu et al., University of Michigan Press, pp. 73-77.
12. Pollak, D. (2009). Neurodiversity in Higher Education: Positive Responses to Specific Learning Differences. Ch. 10 Assistive Technology. Wiley.
13. Schuiling, F. (2023). Talking Scores and the Dismediation of Music Notation. Music Theory Online, 29(1), 88-105. <https://doi.org/10.30535/mto.29.1.3>
14. Example of a Disability Assessment Form <https://umanitoba.ca/sites/default/files/2021-10/um-disability-assessment-form.pdf>
15. Institute for Matching Person & Technology, Inc.
<https://sites.google.com/view/matchingpersontechnology/home>
16. National Autism Resources. PECS The Picture Exchange Communication System
<https://nationalautismresources.com/the-picture-exchange-communication-system-pecs/>

Resurse video și materiale suplimentare

Sesiunea 1: Sistemul Muzical lui Carl Orff:

1. Primary Music Lesson: Rhythmically Speaking – The Rhythm Game <https://www.youtube.com/watch?v=g7Wjl9x4N3U>
2. Primary Music Lesson: Rhythmically Speaking – The Rhythm Game <https://www.youtube.com/watch?v=g7Wjl9x4N3U>
3. Alunelul – Orff Rhythm music and dance <https://www.youtube.com/watch?v=gim1CiqEwYs>
4. Exercises with body percussion (movement, acting, chanting) https://www.youtube.com/watch?v=pf_xLrhjfl
5. Sing, Sing, Sing – Ensemble Orff <https://www.youtube.com/watch?v=SpLiR8ATC7M>
6. Orff Level I, Belmont "Take Five" <https://www.youtube.com/watch?v=cWRGafkyvqk>

Sesiunea 2: Sistemul Muzical lui Jaques Dalcroze:

7. Metodología Jaques-Dalcroze

<https://www.youtube.com/watch?v=R3IKAYnNtPg>

8. Dalcroze Eurhythmics with Lisa Parker

https://www.youtube.com/watch?v=wEyyeoc_t-U

9. Dalcroze Eurhythmics Skipping Game with Greg Ristow https://www.youtube.com/watch?v=UWif5Xss_Ec

10. Dalcroze Eurhythmics at Winchester Community Music School <https://www.youtube.com/watch?v=7au6fl1oCzk>

11. The Longy Dalcroze Summer Program <https://www.youtube.com/watch?v=cUlTkrWwvNQ>

Sesiunea 3: Sistemul Muzical lui Zoltán Kodály:

12. Documentary on the Kodály method

www.youtube.com/watch?v=z8nGJl-mbuw

<https://www.allianceamm.org/videos/kod%C3%A1ly-newlin-13/>

13. Historical influences on the Kodály method

www.youtube.com/watch?v=26hVmuQw-TQ

14. Safeguarding the folk tradition through Kodály method www.youtube.com/watch?v=PxWRPs2ns9Y

15. Overview of the characteristics of the Kodály method www.youtube.com/watch?v=5xPiIvdo5jg

16. Elementary Music Teaching. Class warm up www.youtube.com/watch?v=A1J94jkbwCY

17. Musical literacy through the Kodály method in elementary school www.youtube.com/watch?v=BymsIfWBwb0

18. University MuEd students engaged in music making through the Kodály method www.youtube.com/watch?v=q0dzENWRNDc

19. Teaching a new melody according to Kodály concept www.youtube.com/watch?v=CYPj8s7PgUw

20. The Kodály philosophy www.youtube.com/watch?v=jTc0y3LH60M

21. The Kodály approach <https://www.allianceamm.org/videos/kod%C3%A1ly-mathias-03>

Sesiunea 4: Teoria de Învățare lui Edwin Gordon's Music:

22. Introduction to Music Learning Theory www.youtube.com/watch?v=2vl3tSFC0HY

23. Basic elements of the Music Learning Theory www.youtube.com/watch?v=2t1X91olmts

24. Practical application of pattern instruction

<https://youtu.be/Ef2s-f8cJeM?list=PLSMqCvFJI4lNDS04HCL1o5UEJU8zjlkQZ>

25. Workshop by Wendy Valerio on Gordon's Music Learning Theory

<https://www.allianceamm.org/videos/gordon-valerio-03/>

26. Gordon's principle of sound-before-symbol <https://www.youtube.com/watch?v=EWbbVWrGNs4>

27. Practical applications of Gordon's Music Learning Theory www.youtube.com/watch?v=QUaqEkmJ1Ys&t=271s

28. Video on Gordon, presented by David Marshall <https://www.allianceamm.org/videos/gordon-marshall-13/>

29. Music Learning Theory Practical Applications, Part 1 www.youtube.com/watch?v=QUaqEkmJ1Ys&t=271s

30. Music Learning Theory Practical Applications, Part 2 www.youtube.com/watch?v=2P8X0MZFCw
31. Music Learning Theory Practical Applications, Part 3 www.youtube.com/watch?v=GTgXqg9rjzo
32. Music Learning Theory Practical Applications, Part 4 www.youtube.com/watch?v=cl1fq6rtehQ
33. Music Learning Theory Practical Applications, Part 5 www.youtube.com/watch?v=3Y73BAYWYeY
34. Music Learning Theory Practical Applications, Part 6 www.youtube.com/watch?v=zeLyAtNO2Lc

Sesiunea 5: Tehnologii/Software și Instrumente Adaptative/Asistive pentru Învățare Augmentativă/Alternativă (Adaptive/Assistive Technologies/Software and Tools for Augmentative/Alternative Learning)

35. Transforming Higher Education: AI as an Assistive Technology for Inclusive Learning
<https://www.youtube.com/watch?v=QMV3uzz7Slg>

Modulul 3: Principii legale și etice ale incluziunii: strategii pentru implementare eficientă

- 1.Strategia UE 2010-2020
<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=89&furtherNews=yes&newsId=9835&langId=en>
- 2.EU strategy 2021-2030 <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1484&langId=it>
3. Organisation United Nations <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-Persons-with-disabilities.html>
4. World Health Organisation <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/disability-and-health>
<https://www.who.int/standards/classifications/international-classification-of-functioning-disability-and-health>
5. Ainscow, M., Booth, T., & Dyson, A. (2006). Improving schools, developing inclusion. Routledge.
6. Florian, L., & Beaton, M. (2018). Inclusive pedagogy in action: getting it right for every child. International Journal of Inclusive Education, 22(8), 870–884.
<https://doi.org/10.1080/13603116.2017.1412513>
7. Pijl, S. J., Meijer, C. J., & Hegarty, S. (Eds.). (1997). Inclusive education: A global agenda. Psychology Press.
8. Sharma, U., Loreman, T., & Forlin, C. (2012). Measuring teacher efficacy to implement inclusive practices. Journal of research in special educational needs, 12(1), 12-21.
9. Slee, R. (2018). Inclusive Education isn't Dead, it Just Smells Funny (1st ed.). Routledge.
<https://doi.org/10.4324/9780429486869>
10. Blazer, C. (2017). Review of the Research on Inclusive Classrooms: Academic and Social Outcomes for Students with and without Disabilities; Best Practices; and Parents' Perceptions of Benefits and Risks. Information Capsule. Volume 1701. Research Services, Miami-Dade County Public Schools.
- 11.Graham, L. J. (2020). Inclusive education in the 21st century. In Inclusive education for the 21st century (pp. 3-26). Routledge.
12. Kart, A.& Mehmet K. (2021). "Academic and Social Effects of Inclusion on Students without Disabilities: A Review of the Literature" Education Sciences 11, no. 1: 16. <https://doi.org/10.3390/educsci11010016>
13. Szumski G, Smogorzewska J, Grygiel P (2022) Academic achievement of students without special educational needs and disabilities in inclusive education–Does the type of inclusion matter?. PLOS ONE 17(7): e0270124. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0270124>

18. Pierangelo R. (2007) *Understanding, Developing, and Writing Effective IEPs: A Step-by-Step Guide for Educators*. Corwin Editors
19. Tomlinson C. A. (2014). *The Differentiated Classroom: Responding to the Needs of All Learners*. ASCD Publisher, USA
20. Tomlinson C. A. (2017) *How to Differentiate Instruction in Academically Diverse Classrooms*. ASCD Publisher, USA
21. Bakken, J.P., Obiakor, F.E. and Rotatori, A.F. (Ed.) *Behavioral Disorders: Identification, Assessment, and Instruction of Students with EBD* (*Advances in Special Education*, Vol. 22), Emerald Group Publishing Limited, Leeds, p. i. [https://doi.org/10.1108/S0270-4013\(2012\)0000022014](https://doi.org/10.1108/S0270-4013(2012)0000022014)
22. Bender, W. N. (2008). *Differentiating instruction for students with learning disabilities: Best teaching practices for general and special educators*. Corwin Press.
23. Blaz D. (2023) *Meeting the Needs of Diverse Learners in Wormeli, R. Differentiation: From planning to practice, grades 6-12*. Routledge.
24. Gray C. (2010) *The New Social Story Book: 10th Anniversary Edition*. Future Horizon Publisher.
25. (2012), "Behavioral Disorders: Identification, Assessment, and Instruction of Students with EBD"
26. Gregory, G. H. (Ed.). (2005). *Differentiating instruction with style: Aligning teacher and learner intelligences for maximum achievement*. Corwin Press.
27. Koegel, L. K., & LaZebnik, C. (2009). *Growing up on the spectrum: A guide to life, love, and learning for teens and young adults with autism and Asperger's*. Penguin.
28. Wilkinson, L. A. (2016). *A best practice guide to assessment and intervention for autism spectrum disorder in schools*. Jessica Kingsley Publishers.
29. Kluth, P., & Danaher, S. (2014). *From Text Maps to Memory Caps*.
30. McTighe J & Wiggins (2005). *Understanding by Design*. Pearson Publisher
31. Novak K. (2022) *UDL Now!: A Teacher's Guide to Applying Universal Design for Learning in Today's Classrooms*. CAST Publisher
32. Willkomm T. (2013). *Assistive Technology Solutions in Minutes: Ordinary items, extraordinary solutions*. University of New Hampshire, Institute on Disability, Assistive Technology in New Hampshire (ATINNH)
33. DuFour, R., & DuFour, R. (2013). *Learning by doing: A handbook for professional learning communities at work TM*. Solution Tree Press.
34. Fisher, D., & Frey, N. (2021). *Better learning through structured teaching: A framework for the gradual release of responsibility*. ASCD.
35. Freire, P. (2020). *Pedagogy of the oppressed*. In *Toward a sociology of education* (pp. 374-386). Routledge.
36. Gay, G. (2018). *Culturally responsive teaching: Theory, research, and practice*. Teachers college press.
37. Henderson, A. T., & Mapp, K. L. (2002). *A New Wave of Evidence: The Impact of School, Family, and Community Connections on Student Achievement*. Annual Synthesis, 2002.
38. McLeskey, J., Billingsley, B., Brownell, M. T., Maheady, L., & Lewis, T. J. (2019). What are high-leverage practices for special education teachers and why are they important? *Remedial and Special Education*, 40(6), 331-337
39. Nieto, S. (1992). *Affirming diversity: The sociopolitical context of multicultural education*. Longman, 10 Bank Street, White Plains, NY 10606.
40. Overton, S. (2016). *Collaborating with families: A case study approach*. Waveland Press.

Resurse video și materiale informative

Sesiunea 2: Legi și reglementări care guvernează educația incluzivă

1. <https://study.com/academy/lesson/what-is-an-iep-definition-examples-objectives.html>
2. Inclusive Europe website <https://www.inclusion-europe.eu/self-advocacy/>
3. European Agency for Special Needs and Inclusive Education <https://www.european-agency.org/>

Sesiunea 4: Predarea diferențiată și proiectarea universală pentru învățare

(Differentiated Instruction and Universal Design for Learning)

4. Social Stories <https://carolgraysocialstories.com/social-stories/what-is-it/>

Modulul 4: Mindfulness și predarea muzicală incluzivă

1. Czajkowski, Anne-Marie Louise (2018) Mindfulness for musicians: The effects of teaching 8-week mindfulness courses to student musicians in higher education. PhD thesis, University of Leeds
2. Czajkowski, A-M. L., Greasley, A. E. & Allis, M. (2020): A mixed methods study investigating the effects of 8-week mindfulness courses on music students at a leading conservatoire, *Musica Scientiae*, Volume 26, Issue 2 <https://doi.org/10.1177/1029864920941570>
3. Anderson, T., Sureh, M., Farb, N. AS, Meditation Benefits and Drawbacks: Empirical Codebook and Implications for Teaching, *Journal of Cognitive Enhancement*, June 2019 [10.1007/s41465-018-00119-y](https://doi.org/10.1007/s41465-018-00119-y)
4. Ferrer, E., Lew, P., Jung, S. M., Janeke, E., Garcia, M., Peng, C., et al. (2014). Playing music to relieve stress in a college classroom environment. *College Student Journal*, 48(3), 481–494. <http://www.ingentaconnect.com/content/prin/csj/2014/00000048/00000003/art00017?crawler=true#expand/collapse>.
5. Harmon, L., Troester, K., Pickwick, T., & Pelosi, G. (2008). The effects of different types of music on cognitive abilities. *Journal of Undergraduate Psychological Research*, 3, 41–46. <http://library.wcsu.edu/dspace/bitstream/0/456/1/harmon.pdf>.
6. Madden, C. (2017). Generation Z: Online masterclass launch. <https://clairemadden.com/generation-z-online-masterclass-launch/>
7. Robinson, K. (2010, October). Changing education paradigms [Video file]. https://www.ted.com/talks/ken_robinson_changing_education_paradigms.
8. Lazarus, R. S., *Psychological Stress and the Coping Process*, McGraw-Hill, New York, 1966
9. Lazarus, R. S., *Emotion and Adaptation*, Oxford University Press, New York, 1991
10. Bandura, A., Self-efficacy mechanism in human agency, *Am. Psychol.*, 37, 122, 1982
11. Scheier, M. F. and Carver, C. S., Effects of optimism on psychological and physical well-being: theoretical overview and empirical update, *Cognit. Ther. Res.*, 16, 201, 1992.
12. Seligman, M. E. P., *Helplessness: On Depression Development and Death*, Freeman, San Francisco, CA, 1975
13. Seligman, (1975). Maier, S. F. and Seligman, M. E. P., Learned helplessness: theory and evidence, *J. Exp. Psychol. Gen.*, 105, 3, 1976
14. Lieberman, M. A., The effects of social support on response to stress, in *Handbook of Stress Management*, Goldberg, G. and Bresnitz, D. S., Eds., Free Press, New York, 1983
15. Coyne, J. C. and Downey, G., Social factors and psychopathology: stress, social support, and coping process, *Ann. Rev. Psychol.*, 42, 401, 1991

16. Dubbert, P. M., Exercise in behavioral medicine, *J. Consult. Clin. Psychol.*, 60, 613, 1992
17. Michinsky P.M (1987): Psychology applied to Work an introduction to Industrial Organisational Psychology
18. Batson, C. D. (2009). These things called empathy: Eight related but distinct phenomena. In J. Decety & W. J. Ickes (Eds.), *Social neuroscience series: The social neuroscience of empathy* (pp. 3-16). MIT Press. <https://doi.org/10.7551/mitpress/9780262012973.003.0002>
19. Weisz, E., Ong, D. C., Carlson, R. W., & Zaki, J. (2020). Building empathy through motivation-based interventions. *Emotion*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1037/emo0000929>
20. Brackett, M. A., & Katulak, M. A. (2007). Emotional intelligence in the classroom: Skill-based training for teachers and students. In J. Ciarrochi & J. D. Mayer (Eds.), *Applying emotional intelligence: A practitioner's guide* (pp. 1-27). Psychology Press
21. Jennings, P. A., & Greenberg, M. T. (2009). The prosocial classroom: Teacher social and emotional competence in relation to student and classroom outcomes. *Review of Educational Research*, 79(1), 491-525. <https://doi.org/10.3102/0034654308325693>
22. Rimm-Kaufman, S. E., & Hamre, B. K. (2010). The role of psychological and developmental science in efforts to improve teacher quality. *Teachers College Record*, 112, 2988-3023
23. Pianta, R. C., & Hamre, B. K. (2009). Conceptualization, measurement, and improvement of classroom processes: Standardized observation can leverage capacity. *Educational Researcher*, 38(2), 109-119. <https://doi.org/10.3102/0013189X09332374>
24. Butler, R. (2012). Striving to connect: Extending an achievement goal approach to teacher motivation to include relational goals for teaching. *Journal of Educational Psychology*, 104(3), 726-742. <https://doi.org/10.1037/a0028613>
25. Karen, Aldrup, Bastian, Carstensen, Uta Klusmann. (2022). Is Empathy the Key to Effective Teaching? A Systematic Review of Its Association with Teacher-Student Interactions and Student Outcomes

Resurse video și materiale informative

Sesiunea 1: Introducerea de Mindfulness

1. Definition of Mindfulness <https://eu-lti.bbcollab.com/recording/24dd9a1088f14e4485a2afaa35e0a811>
2. More about Mindfulness <https://youtu.be/B6qP15QiguE>
3. What is mindfulness and how to practice in your every day life <https://www.youtube.com/watch?v=7-1Y6IbAxdM>
4. Why mindfulness is necessary to be applied in music teaching for university students <https://www.youtube.com/watch?v=hW9B8SSjmas>
5. Benefits of mindfulness for teachers <https://www.youtube.com/watch?v=Rjc57hXNcwl>

Sesiunea 2: Mindfulness și Muzica: Îmbunătățirea autocunoașterii, stimei de sine și crearea unui echilibru în viață. Cum ne putem trezi simțurile și capacitatea de a fi atenți

6. How to connect with our body <https://youtu.be/DA1NGOTbrZ8>
7. Practice of Body Scan <https://youtu.be/BKFKAsUKp0Y>
8. Guided meditation practice with Jon Kabat-Zinn <https://www.youtube.com/watch?v=7WnZisfYMsE>
9. Develop your mindfulness <https://youtu.be/3uJOfQ0NAp8>

Sesiunea 3: Ascultarea conștientă și conștientizarea sunetului: Importanța ascultării conștiente în muzică pentru profesor și elev

- 10. Mindful listening <https://youtu.be/9tDVNrBf3-g>
- 11. Practice mindfulness listening <https://www.youtube.com/watch?v=EkbM5EfFyME>
- 12. The importance of mindful listening for teachers and students https://youtu.be/KOaD_ywDQsk

Sesiunea 4: Teoria stresului, gestionarea stresului și a anxietății; cum poate mindfulness-ul să ajute la gestionarea stresului și anxietății pentru o viață, performanțe și relații mai bune

- 13. Stress test <http://isma.org.uk/wp-content/uploads/2013/08/Stress-Questionnaire.pdf>
- 14. The importance of mindfulness in stress management <https://youtu.be/UuvOwQg22LI>
- 15. The importance of conscious breathing https://www.youtube.com/watch?v=05IUStly_wc
- 16. Practice by Jon Kabat-Zinn <https://www.youtube.com/watch?v=MUxwA1TDMnY>
- 17. Formal and informal mindfulness practice <https://youtu.be/HstqN8FLPbU>

Sesiunea 5: Empatie și înțelegere: Dezvoltarea autocunoașterii și empatiei ca profesori. Comunicarea eficientă și ascultarea activă. Adaptarea și personalizarea predării: Cum putem adapta metoda de predare pentru a răspunde nevoilor specifice ale studenților cu dizabilități

- 18. What is Empathy? <https://www.bing.com/videos/riverview/relatedvideo?q=Empathy%20and%20understanding:%20developing%20self-awareness%20and%20empathy%20as%20teachers.%20Effective%20communication%20and%20active%20listening.%20&mid=BDBA67E920890E59D399BDBA67E920890E59D399&ajaxhist=0>
- 19. Empathy in the Classroom <https://www.bing.com/videos/riverview/relatedvideo?&q=Empathy+in+the+teaching+process+&&mid=5409CF006D3988A4BC565409CF006D3988A4BC56&FORM=VRDGAR>
- 20. What is active listening? <https://www.bing.com/videos/riverview/relatedvideo?q=Effective%20communication%20and%20active%20listening%20in%20classroom%20with%20students%20&mid=67E7D207E658940B7A0467E7D207E658940B7A04&ajaxhist=0>
- 21. Empathic relationships <https://www.youtube.com/watch?v=diCdMVI8Y-4>
- 22. How to work on our emotions https://www.youtube.com/watch?v=07a_q7m6ZOI
- 23. How to stay present when there are uncomfortable emotions <https://www.youtube.com/watch?v=t5Ka2RS0UC4>
- 24. Improving communication skills & relationships https://www.youtube.com/watch?v=j_OeQxoJJ9o

Sesiunea 6: Mindfulness în procesul creativ: Cum să cultivăm creativitatea în muzică

- 25. Mindfulness and creativity <https://youtu.be/kHOa-jpmbrY>

Modulul 5: Terapie Muzicală, Muzica și Sănătate

1. DeNora, T. (2000). *Music in Everyday Life* (1st ed.). Cambridge University Press
2. Ferrari, L., mas-Herrero, E., Zattore, R. J., Ripolles, P., Gomez-Andres, A., Alicart, H., Olive, G., Marco-Pallares, J., Antonijoan, R. M., Valle, M., Riba, J., & Rodriguez-Fornells, A. (2019). Dopamine modulates the reward experiences elicited by music. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 116(9), 3793-3798. <http://doi.org/10.1073/pnas.1811878116>
3. Perisco, G., Antolini, L., Vergani, P., Costantini, W., Tardi, M.T., & Bellotti, L. (2017). Maternal singing of lullabies during pregnancy and after birth: Effects on mother-infant bonding and on newborns' behaviour. *Concurrent Cohort Study. Women and Birth*, 30(4), e214-e220. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2017.01.007>
4. Edwards, J. (2008). The Use of Music in Healthcare Contexts: A Select Review of Writings From the 1890s to the 1940s. *Voices: A World Forum for Music Therapy*, 8(2). <https://doi.org/10.15845/voices.v8i2.428> <https://voices.no/index.php/voices/article/view/1781/1542>
5. Wallis, L. (2013). The Power of the Lullaby. *AJN, American Journal of Nursing*, 113(7), 15. <https://doi.org/10.1097/01.naj.0000431902.81613.ff>
6. Stige, Brynjulf, 'Health Musicking: A Perspective on Music and Health as Action and Performance', in Raymond MacDonald, Gunter Kreutz, and Laura Mitchell (eds), *Music, Health, and Wellbeing* (Oxford, 2012; online edn, Oxford Academic, 24 May 2012), <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199586974.003.0014>
7. Alvin, J., & Warwick, A. (1992). *Music Therapy for the Autistic Child* (2nd ed.). Oxford University Press
8. *Music Therapy by Juliette Alvin (1975-06-07)*. (2021). Basic Books
9. Andsell, G. & DeNora, T. (2016). *Musical Pathways in Recovery Community Music Therapy and Mental Wellbeing*. Routledge Ed.
10. Jacobsen, S., Pedersen, I., Bonde, L.O. (2019) *A Comprehensive Guide to Music Therapy 2nd Ed.: Theory, Clinical Practice, Research and Training*.
11. Brian Abrams, Wigram, T., Pedersen, I. N., & Bonde, L. O. (2002). *A comprehensive guide to music therapy: Theory, clinical practice, research and training*. London: Jessica Kingsley. 384 pages. ISBN 1-84310-083-5, *Music Therapy Perspectives*, Volume 21, Issue 1, 2003, Pages 51-52, <https://doi.org/10.1093/mtp/21.1.51>
12. Bruscia, K. (1998a) *Defining music therapy*. Barcelona Publishers
13. Wigram, T. (2017). *Improvisation*. Jessica Kingsley Publishers
14. Wigram, T. & Grocke, D. (2006). *Receptive Methods in Music Therapy: Techniques and Clinical Applications for Music Therapy Clinicians, Educators and Students*. Jessica Kingsley Publishers
15. Berger, D. S. (2008). *Music Therapy, Sensory Integration and the Autistic Child*. Jessica Kingsley
16. Bharathi, G., Jayaramayya, K., Balasubramanian, V., & Vellingiri, B. (2019). The potential role of rhythmic entrainment and music therapy intervention for individuals with autism spectrum disorders. *Journal of Exercise Rehabilitation*, 15(2), 180-186. <https://doi.org/10.12965/jer.1836578.289>
17. Eren, B. (2015). The Use of Music Interventions to Improve Social Skills in Adolescents with Autism Spectrum Disorders in Integrated Group Music Therapy Sessions. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 197, 207-213. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.07.125>
18. Oldfield, A. (2006). *Interactive Music Therapy in Child and Family Psychiatry* (1st ed.). Jessica Kingsley Publishers

19. Mössler, K., Schmid, W., Aßmus, J., Fusar-Poli, L., & Gold, C. (2020). Attunement in Music Therapy for Young Children with Autism: Revisiting Qualities of Relationship as Mechanisms of Change. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 50(11), 3921–3934. <https://doi.org/10.1007/s10803-020-04448-w>
20. Pavlicevic, M. (1997). *Music Therapy in Context: Music, Meaning and Relationship* (1st ed.). Jessica Kingsley Publishers
21. Prevener, W. (2000). 'Musical Interaction and Children with Autism'. In S. Powell (ed) *Helping Children with Autism to Learn*. London, David Fulton Publishers
22. Salomon-Gimmon, M., & Elefant, C. (2018). Development of vocal communication in children with autism spectrum disorder during improvisational music therapy. *Nordic Journal of Music Therapy*, 28(3), 174–192. <https://doi.org/10.1080/08098131.2018.1529698>
23. Thompson, G. A., & Elefant, C. (2019). "But I want to talk to you!" Perspectives on music therapy practice with highly verbal children on the autism spectrum. *Nordic Journal of Music Therapy*, 28(4), 347–359. <https://doi.org/10.1080/08098131.2019.1605616>
24. Trevarthen, C., Robarts, J., Papoudi, D., & Aitken, K. (1998). *Children with Autism: Diagnosis and Intervention to Meet Their Needs* (2nd ed.). Jessica Kingsley
25. Tustin, F. (2021). *Autistic States in Children* (Routledge Classics) (3rd ed.). Routledge
26. Williams, D. (1998). *Nobody Nowhere: The Remarkable Autobiography of an Autistic Girl* (New edition). Jessica Kingsley Publishers
27. Moreno, R., & Mayer, R. E. (2002). Learning science in virtual reality multimedia environments: Role of methods and media. *Journal of Educational Psychology*, 94(3), 598–610. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.94.3.598>
28. Bertolami, M. D., & Martino, L. A. (2002, March). Music therapy in a private school for visually impaired and multiply handicapped children. In *Voices: A World Forum for Music Therapy* (Vol. 2, No. 1)
29. Chorro, M. M. (2009). BRAILLE MUSIC EDITION, A SINGLE INTEGRATED AND ACCESSIBLE FORMAT. In *INTED2009 Proceedings* (pp. 2506-2511). IATED
30. Kocur, I., & Resnikoff, S. (2002). Visual impairment and blindness in Europe and their prevention. *British Journal of Ophthalmology*, 86(7), 716-722
31. Mackenzie, I., & Smith, A. (2009). Deafness—the neglected and hidden disability. *Annals of Tropical Medicine & Parasitology*, 103(7), 565-571
32. McInnes, J., & Treffry, J. A. (1993). *Deaf-blind infants and children: A developmental guide*. University of Toronto Press
33. Ockelford, A. (2000). Music in the education of children with severe or profound learning difficulties: Issues in current UK provision, a new conceptual framework, and proposals for research. *Psychology of Music*, 28(2), 197-217
34. Park, H. Y. (2015). How useful is braille music?: A critical review. *International Journal of Disability, Development and Education*, 62(3), 303-318
35. Sapp, W. (2011). Somebody's jumping on the floor: Incorporating music into orientation and mobility for preschoolers with visual impairments. *Journal of Visual Impairment & Blindness*, 105(10), 715-719
36. Aigen K. (2014). *The Study of Music Therapy: Current Issues and Concepts*. Routledge Taylor & Francis
37. McFerran K. (2010) *Adolescents, Music and Music Therapy: Methods and Techniques for Clinicians, Educators and Students*. Jessica Kingsley Publishers

38. Porter, S., McConnell, T., McLaughlin, K., Lynn, F., Cardwell, C., Braiden, H. J., Boylan, J., Holmes, V., & Music in Mind Study Group (2017). Music therapy for children and adolescents with behavioural and emotional problems: a randomised controlled trial. *Journal of child psychology and psychiatry, and allied disciplines*, 58(5), 586–594. <https://doi.org/10.1111/jcpp.12656>
39. Ferrari, L., mas-Herrero, E., Zattore, R. J., Ripolles, P., Gomez-Andres, A., Alicart, H., Olive, G., Marco-Pallares, J., Antonijoan, R. M., Valle, M., Riba, J., & Rodriguez-Fornells, A. (2019). Dopamine modulates the reward experiences elicited by music. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 116(9), 3793–3798. <http://doi.org/10.1073/pnas.1811878116>
40. Levitin, D. J. (2009) *The World in Six Songs: how the musical brain created human nature*. Dutton
41. Perisco, G., Antolini, L., Vergani, P., Costantini, W., Tardi, M. T., & Bellotti, L. (2017). Maternal singing of lullabies during pregnancy and after birth: Effects on mother-infant bonding and on newborns' behaviour. *Concurrent Cohort Study. Women and Birth*, 30(4), e214-e220. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2017.01.007>
42. *The Story of Music: From Babylon to the Beatles: How Music Has Shaped Civilisation* by Howard Goodall (2014-01-07). (2021). Pegaus
43. Wallis, L. (2013). The Power of the Lullaby. *AJN, American Journal of Nursing*, 113(7), 15. <https://doi.org/10.1097/01.naj.0000431902.81613.ff>

Resurse video și materiale informative

Sesiunea 1: Musica și Sănătatea

1. <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/08098130009477985>

Sesiunea 2: Ce este Terapia Muzicală?

2. www.mindmusic.ie
3. EMTC <https://emtc-eu.com/>
4. Professional Music Therapy Associations Cyprus <http://www.cymta.org/>
5. Professional Music Therapy Associations Italy <https://www.aim-musicoterapia.it/association/>
<http://musicoterapia.it/>
6. Professional Music Therapy Associations Ireland <http://www.iacat.ie/>
7. Professional Music Therapy Associations Romania <http://www.muzicoterapie.com/>

Sesiunea 3: Experiențe de musicoterapie cu studenți cu nevoi suplimentare

8. Music Therapy and Autism <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6956617/>
9. Music and Social Interaction <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815041191>
10. Music Therapy sessions from Nordoff Robbins https://youtu.be/_CuAjiU7RBg?si=0R2avcftAX47ZSe3
11. Ted Talks: what is Dyslexia <https://youtu.be/zafiGBrFkRM?feature=shared>
12. Dyslexia – In tune but out of time <https://www.bps.org.uk/psychologist/dyslexia-tune-out-time>
13. Dyslexia as a superpower with Keira Knightley and Orlando Bloom <https://youtu.be/gtFKNPrJhJ4?feature=shared>
https://youtu.be/-_ij_ZyDwVI?feature=shared
14. <https://asiam.ie/>

15. <https://www.bamt.org/resources/bamt-information-leaflets>
16. <https://www.matd.org.uk/>
17. Feeling Sound with Evelyn Glennie <https://www.youtube.com/watch?v=Gl2a6w6sTAs>
18. How to Truly Listen by Evelyn Glennie <https://www.youtube.com/watch?v=IU3V6zNER4g>
19. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0960982214000621>
20. What is ADHD https://youtu.be/vQRh_VMA7Vc?si=7kmlQpmpKydIRaC9
21. Neuroscience: ADHD <https://youtu.be/w8JnDhp83gA?feature=shared>
Failing at normal <https://youtu.be/JiwZQNYIGQI?feature=shared>
22. www.cdc.gov
<https://search.cdc.gov/search/?query=ADHD&dpage=1>
23. <https://adhdireland.ie/general-information/what-is-adhd/>
24. <https://psychcentral.com/adhd/adhd-music>
25. Lancet Study (2017) [https://www.thelancet.com/journals/lanpsy/article/PIIS2215-0366\(17\)30049-4/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanpsy/article/PIIS2215-0366(17)30049-4/fulltext)
26. <https://www.sciencedaily.com/releases/2014/06/140618100536.htm>
27. <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2017.02044/full>
28. What is Dyspraxia? <https://youtu.be/ahXRdWjBEjc?si=OqqqxfPkOy69zIA>
29. Understanding Dyspraxia <https://youtu.be/6a5zF6GKJxY?si=iyealve0A7v4PdUE>
30. <https://www.bbc.com/news/av/health-40588629>
31. Special Education Resources: How to Use Music to Help a Child Develop Motor Skills
<https://youtu.be/xiVTrFbxnyo?si=pem2MhR7DuddfbMY>
32. <https://online.ucpress.edu/mp/article-abstract/27/4/271/62454/Music-Supported-Training-is-More-Efficient-than>

Sesiunea 4: Experiențe de musicoterapie cu studenți cu deficiențe senzoriale

33. <https://braillemusiceditor.com/>
34. www.rnib.org.uk
35. <https://www.matd.org.uk/>

Sesiunea 5: Musicoterapie și sănătate mintală

36. <https://youtu.be/HRE624795zU>
37. <https://www.pnas.org/content/116/9/3793>
38. <https://youtu.be/KVX8j5s53Os>
39. Music and Mood <https://youtu.be/2WJhax7Jmxs>
40. Music and Mood https://youtu.be/Xsp3_aPMTw
41. Music and Mood <https://youtu.be/VZRgiuAXRAs>
42. Early Music Interactions by Colwyn Trevarthen https://youtu.be/HLL_tB60hqM
43. Report on Music Therapy and Depression
<https://www.cochranelibrary.com/cdsr/doi/10.1002/14651858.CD004517.pub3/full>
44. Navigating Brilliance and Madness <https://youtu.be/-7Tep6m9wRI>

Modulul 6: Educație muzicală incluzivă și muzica în comunitate

1. DeNora, T. (2000). *Music in Everyday Life* (1st ed.). Cambridge University Press
2. Bartleet, B-L. & Higgins, L. (2018). *The Oxford Handbook of Community music*. Oxford University Press: New York
3. Clements, A. C. (Ed.). (2010). *Alternative Approaches in Music Education: Case studies from the Field*. Lanham, MA: Rowman & Littlefield
4. DeLorenzo, C.L., (2016). *Giving Voice to Democracy in Music Education*. Routledge
5. Higgins, L. (2012). *Community music in theory and in practice*. Oxford University Press: New York
6. Lind, V. R. & McKoy, C. L. (2016). *Culturally Responsive Teaching in Music Education: From Understanding to Application*. New York: Routledge
7. McPherson, G. E. & Welch, G. F. (2018). *Special needs, community music and adult learning*. An Oxford Handbook of Music Education, Vol. 4. Oxford University Press: New York
8. McPherson, G. & Welch, F. G. (2018). *Music and Music Education in People's Lives*. An Oxford Handbook of Music Education, Vol. 1. Oxford University Press
9. Moser, P. & MacKay, G. (2005). *Community Music: A Handbook*. Russel House Publishing
10. O' Neill, S. (2017). *21st Century Music Education: Informal Learning and Non-Formal Teaching*. Canadian Music Educators' Association
11. Veblen, K. K., Messenger, S. J., Silverman, M. & Elliott, D. J. (2013). *Community music today*. Rowman & Littlefield: New York
12. Abril, C. R. (2009). Responding to culture in the instrumental music program: A teacher's journey. *Music Education Research*, 11(1), 77-91.
13. Allsup, R. E. (2010). On pluralism, inclusion and musical citizenship. *Nordic Research in Music Education*. Yearbook Vol. 12, 9-30.
14. Campbell, P. S. et al. (2005). *Cultural diversity in music education*. Brisbane: Australian Academic Press.
15. Campbell, P. S. & Higgins, L. (2015). Intersections between ethnomusicology, music education and community music. In S. Pettan (Ed.), *Applied Ethnomusicology*, (p. 638-388). New York: Oxford University Press.
16. Gay, G. (2000). *Culturally responsive teaching: Theory, research and practice*. New York: Teachers College Press.
17. Hollins, E. R. (1996). *Culture in school learning: Revealing the deep meaning*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum
18. Lind, V. & McCoy, C. (2016). *Culturally responsive teaching in music education*. Routledge.
19. Mixon, K. (1999). Engaging and educating students with culturally responsive performing ensembles. *Music Educators Journal*, 95, 66-73.
20. Schippers, H. (2010). *Facing the music: Shaping music education from a global perspective*. New York: Oxford University Press.
21. Small, C. (1999). Musicking-the meanings of performing and listening. A lecture. *Music Education Research*, 1(1), 9-21.
22. Allport, G. W. (1954). *The nature of prejudice*. Addison-Wesley
23. Brown, J. D. (2010). A stereotype, wrapped in a Cliché, inside a caricature: Russian foreign policy and orientalism. *Politics*, 30(3), 149-159.

24. Bell, A., Bonin, D., Pethrick, H., Antwi-Nsiah, A., & Matterson, B. (2020). Hacking, disability, and music education. *International Journal of Music Education*, 38(4), 657-672.
25. Elvers, P., Fischinger, T., & Steffens, J. (2017). Music listening as self-enhancement: effects of empowering music on momentary explicit and implicit self-esteem. *Psychology of Music*, 46(3), 307-325
26. Fan, S. and Kashima, E. (2021). You are always one of us: the role of implicit theories of ethnicity in host country national s' view of co-ethnic expatriates. *Asian Journal of Social Psychology*, 25(2), 302-318
27. Jablonski, N. G. (2021). Skin color and race. *American journal of physical anthropology*, 175(2), 437-447.
28. Kliegr, T., Bahník, Š., & Fürnkranz, J. (2021). A review of possible effects of cognitive biases on interpretation of rule-based machine learning models. *Artificial Intelligence*, 295, 103458
29. Harwood, J., Qadar, F., & Chen, C. (2016). Harmonious contact: stories about intergroup musical collaboration improve intergroup attitudes. *Journal of Communication*, 66(6), 937-959.
30. Markus, H., & Moya, P. M. (2010). *Doing race: 21 essays for the 21st century*
31. Miranda, D. and Gaudreau, P. (2018). Music and cultural prejudice reduction: a review. *Musicae Scientiae*, 24(3), 299-312
32. Neto, F., Pinto, M., & Mullet, E. (2015). Can music reduce anti-dark-skin prejudice? a test of a cross-cultural musical education programme. *Psychology of Music*, 44(3), 388-398.
33. Omi, M., & Winant, H. (2014). *Racial formation in the United States*. Routledge
34. Spaulding, S. (2021). Beliefs and biases. *Synthese*, 199(3-4), 7575-7594.
35. Payne, B. K., Vuletich, H. A., & Brown-Iannuzzi, J. L. (2019). Historical roots of implicit bias in slavery. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 116(24), 11693-11698.
36. Pettigrew, T. F., & Meertens, R. W. (1995). Subtle and blatant prejudice in Western Europe. *European Journal of Social Psychology*, 25(1), 57-75.
37. Tajfel, H., & Turner, J. C. (2004). The social identity theory of intergroup behavior. In *Political psychology* (pp. 276-293). Psychology Press
38. Quilian, L. (2008). Does unconscious racism exist?. *Social Psychology Quarterly*, 71(1), 6-11.
39. VanDeusen, A. (2019). A cultural immersion field experience: examining preservice music teachers' beliefs about cultural differences in the music classroom. *Journal of Music Teacher Education*, 28(3), 43-57
40. Yoo, H. (2022). The concept of cultural humility as it relates to instructional practices in the general music classroom. *Journal of General Music Education*, 36(2), 5-12.
41. Culcasi, I., Cinque, M., Manasia, L., & Ianoş, G. (2023). e-Service-Learning for more digital and inclusive EU Higher Education systems: a new e-SL Design Framework. *RIDAS. Revista Iberoamericana de Aprendizaje-Servicio*, (16), 159-182.
42. Folkestad, G. (2006). Formal and informal learning situations or practices vs formal and informal ways of learning. *British journal of music education*, 23(2), 135-145.
43. Forrester, S. H. (2019). Community engagement in music education: Preservice music teachers' perceptions of an urban service-learning initiative. *Journal of Music Teacher Education*, 29(1), 26-40.
44. Furco, A. (2014). Issues of definition and program diversity in the study of service-learning. In *Studying service-learning* (pp. 13-33). Routledge.
45. Gilbert, D. (2018). "it's just the way i learn!": inclusion from the perspective of a student with visual impairment. *Music Educators Journal*, 105(1), 21-27.

46. Kely Mc-Hale, J. (2018). Equity in music education: exclusionary practices in music education. *Music Educators Journal*, 104(3), 60-62.
47. Robinson, N. (2016). Developing a critical consciousness for diversity and equity among preservice music teachers. *Journal of Music Teacher Education*, 26(3), 11-26.
48. Rickson, D. and Warren, P. (2017). Music for all: including young people with intellectual disability in a university environment. *Journal of Intellectual Disabilities*, 22(3), 279-293.
49. Saavedra, J. A., Ruiz, L., & Alcalá, L. (2022). Critical Service-Learning Supports Social Justice and Civic Engagement Orientations in College Students. *Michigan Journal of Community Service Learning*, 28(1), 1-27.
50. Sindberg, L. (2019). Band project: a model for service learning. *Update Applications of Research in Music Education*, 38(2), 37-45.
51. Walden, J. (2020). A pile of drums: Putting theory into practice in culturally diverse music education. *International Journal of Music Education*, 38(1), 79-92.

Resurse video și material informative

Introducere

1. Hospitality in Community Music <https://www.youtube.com/watch?v=H9EVR7GCaxI>
2. Hospitable Approaches to Community Music scholarship https://www.youtube.com/watch?v=WL_Odu9Xvy8
3. The community musicians' doing-knowing <https://www.youtube.com/watch?v=vZmVegilUHE>
4. Social Impact of Community Music <https://www.youtube.com/watch?v=-Lf6WX32vk8>
5. The many ways of community music https://euccc-my.sharepoint.com/personal/y_miralis_euc_ac_cy/Documents/Documents/MuEd/Articles/Community%20music/Veblen,%20The%20many%20ways%20of%20community%20music.pdf

Sesinua 2: Participare și Colaborare

6. Body percussion warm up <https://www.youtube.com/watch?v=zsXOehynKJ8>
7. Drum call <https://www.youtube.com/watch?v=AZSZcni22qE>
8. Ted Talk about drum circles <https://www.youtube.com/watch?v=SLeRkoHynQQ>
9. Do you speak djembe <https://www.youtube.com/watch?v=5uB9xzYL1DU>
10. Djembe drumming as healing for trauma https://www.youtube.com/watch?v=TyH0joQf7_A
11. Facilitating drum circles <https://www.youtube.com/watch?v=8tUcHWIU5FY>
12. Rhythm, the pulse of life <https://www.youtube.com/watch?v=-F6czP42Lhw>
13. Making music together https://www.youtube.com/watch?v=iR_ejqpFhxM
14. Pass the sound www.passthesound.com
<https://www.youtube.com/@PasstheSound>
15. Vocal improvisation game <https://www.youtube.com/watch?v=dZePVD0N1so>
16. Rumble ball <https://www.youtube.com/watch?v=3mTHL2Ro9Nw>
17. Conducted improvisation <https://www.youtube.com/watch?v=dGdZhEGLVRs>
18. Guided improvisation <https://www.youtube.com/watch?v=4bwfxqJYyc>
19. Sound painting <https://www.youtube.com/watch?v=6TYrYvXF0sI>
20. Sound painting with children's choir <https://www.youtube.com/watch?v=aeFPutGDMtU>

Sesiunea 3: Contextualizare și Democrație Culturală

21. Culturally responsive teaching www.understood.org/en/articles/what-is-culturally-responsive-teaching

Sesiunea 5: Învățarea prin implicare comunitară ca mijloc de susținere a incluziunii

22. Examples and case studies of service-learning initiatives in music education

https://www.uniservitate.org/featured_item/development-of-community-music-projects/

https://youtu.be/JN776FlaFdA?si=ZXujle-K_FcxMibY

Partea VI: Formarea altor instituții

10. Cum se utilizează acest manual

Acest curs și manualul care îl însoțește au fost concepute pentru a servi drept resurse flexibile pentru instituțiile de învățământ superior muzical din întreaga Europă. Ele pot fi utilizate în întregime, ca un program structurat de dezvoltare profesională, sau parțial, prin integrarea anumitor module sau secțiuni în inițiative de formare deja existente, ateliere de lucru sau activități de dezvoltare profesională continuă (CPD).

Instituțiile pot adopta, de asemenea, o abordare mixtă, integrând părți ale cursului în cursuri, seminarii sau sesiuni de formare, oferind în același timp alte componente ca activități suplimentare de studiu independent, desfășurate în afara sălii de clasă. Cursul IncluMusic este disponibil gratuit timp de cinci ani, datorită finanțării UE și Erasmus+, asigurând astfel o accesibilitate largă și un impact semnificativ. Dincolo de utilitatea sa practică, cursul oferă o resursă valoroasă pentru cei care doresc să aprofundeze înțelegerea incluziunii și diversității în învățământul superior muzical.

Este important de subliniat că această lucrare nu prezintă incluziunea ca pe un „element adițional” al practicii educaționale existente, ci ca pe o dimensiune recunoscută și esențială a excelenței educaționale. Participanții și instituțiile care se implică în curs vor beneficia de abordări multisenzoriale ale învățării, care variază de la mindfulness și strategii de gestionare a stresului profesional, până la cadre legale pentru burse și strategii de planificare pentru studenții cu nevoi educaționale speciale (NES).

Modulele explorează, de asemenea, intervenții terapeutice în contexte educaționale, istoria drepturilor persoanelor cu dizabilități și a legislației privind egalitatea, precum și strategii pedagogice pentru integrarea practicilor muzicale diverse și a stilurilor diferite de învățare. Elaborat de experți în pedagogie, educație muzicală, terapie și sănătate mintală, cursul oferă cunoștințe de specialitate, cadrul teoretic al cercetării curente în domeniu, precum și aplicații practice care consolidează practicile de predare incluzivă și susțin dezvoltarea personalului didactic la toate nivelurile.

Acest manual documentează procesul prin care cursul a fost conceput, elaborat și implementat ca program online, cu ritm propriu de învățare, găzduit pe platforma Moodle. Oferă un plan clar (blueprint) pentru instituțiile care doresc să reproducă sau să adapteze modelul, făcând astfel încât incluziunea și diversitatea să devină elemente integrate în viitorul educației muzicale din Europa.

11. Șabloane și anexe

11.1 Interviu

Interviurile detaliate privind analiza nevoilor de formare realizate în timpul procesului de definire a principiilor pentru construirea unor sisteme de învățământ superior incluzive pentru cadre didactice, personal administrativ și titori specializați în Nevoi Educaționale Speciale (NES) (Pachet de Lucru 2) s-au dovedit esențiale pentru înțelegerea competențelor necesare pentru a construi sisteme de învățământ superior incluzive. Întrebările adresate cadrelor didactice, personalului administrativ, directorilor, studenților și asociațiilor voluntare, sunt prezentate mai jos:

A. Interviu pentru profesori

1. Numele instituției (+ oraș, țara)
2. Ce predai (indicați instrumentul sau disciplina)?
3. Vă rugăm să indicați numărul de studenți cărora le predați anual.
4. Câți studenți cu NES (nevoi educaționale speciale) aveți în clasele dvs. (pe an)?
5. Care sunt provocările predării studenților cu NES?
6. Care sunt oportunitățile?
7. Instituția dvs. are resurse speciale dedicate studenților cu NES?
 - Da
 - Nu
8. Dacă da, ce fel de resurse?
9. Instituția dvs. are personal dedicat pentru a sprijini studenții cu NES?
 - Da
 - Nu
10. Dacă da, vă rugăm să furnizați datele de contact.
11. Ați urmat vreun curs de formare specific pentru predarea studenților cu NES (prin instituția dvs. sau în formarea inițială)?
12. În opinia dvs., care sunt competențele necesare pentru a preda studenților cu NES?
13. Care sunt beneficiile garantate prin lege pentru studenții cu NES?
14. Primiți sprijin din partea colegilor? Dacă da, de ce fel?
15. Primiți sprijin din partea familiilor studenților cu NES? Dacă da, de ce fel?

11.1 Interviuri

B. Interviuri pentru reprezentanți ai personalului administrativ / tutori

1. Numele instituției (+ orașul, țara)
2. Câți studenți cu NES există în instituție?
3. Care sunt cele mai frecvente tipuri de NES prezente în instituția dvs.?
4. Care sunt politicile și practicile de incluziune pentru studenții cu NES în instituția dvs.?
5. Descrieți procedurile și indicațiile oferite studenților cu NES.
6. Care sunt provocările organizaționale când aveți de-a face cu studenți cu NES?
7. Instituția dvs. are resurse speciale dedicate studenților cu NES?
 - a. Da / Nu
 - b. Dacă da, ce fel de resurse?
8. Care este rolul dvs. în instituție?
9. În activitatea dvs. (ca membru al personalului administrativ sau tutore), cum promovați incluziunea studenților cu NES?
10. Descrieți sarcinile dvs. legate de incluziune.
11. Instituția dvs. are personal suplimentar dedicat sprijinirii studenților cu NES?
 - a. Dacă da, vă rugăm să furnizați datele de contact.
12. În opinia dvs., politicile și practicile instituției sunt incluzive? Motivați răspunsul

11.1 Interviuri

C. Interviuri pentru directori

1. Numele instituției (+ orașul, țara)
2. Numărul total de studenți din instituție
3. Câți studenți cu NES sunt înscriși? (puteți indica și procentul din totalul studenților)
4. Care sunt cele mai frecvente tipuri de NES în instituția dvs.? (ex.: *dificultăți de învățare, dizabilități cognitive, motorii sau senzoriale, dificultăți de comportament, autism, ADHD etc.*)
5. Care sunt provocările organizaționale privind studenții cu NES?
6. Cum se desfășoară procesul de înscriere a studenților cu NES?
7. Câți studenți sunt, în medie, într-o clasă?
8. Există diferențe între cursurile teoretice și cele practice?
9. Cum afectează acest lucru incluziunea studenților cu NES?
10. Instituția dvs. are un birou special pentru studenții cu NES?
11. Deține o bază de date specială pentru aceștia?
12. Instituția are resurse dedicate studenților cu NES?
 - Da
 - Nu
13. Dacă da, ce fel de resurse?
14. Există personal dedicat sprijinirii studenților cu NES? Dacă da, vă rugăm să furnizați datele de contact.
15. Există titori dedicați studenților cu NES? Dacă da, vă rugăm să furnizați date de contact.
16. Instituția oferă formare profesorilor? Câte ore anual?
17. Descrieți structura și conținutul cursului de formare respectiv.
18. Există parteneriate cu asociații sau universități pentru oferirea acestui curs de formare?
19. În opinia dvs., politicile și practicile instituției sunt incluzive? Motivați răspunsul.

11.1 Interviuri

D. Interviuri pentru studenți

1. Instituția la care studiați (+ orașul, țara)
2. Ce studiați (instrument / disciplină)?
3. Câți studenți cu NES sunt în clasa dvs.?
4. Vă rugăm să evaluați următoarele afirmații cu
(De acord în totalitate - Parțial de acord - În dezacord):

Cultură

1. Toată lumea este făcută să se simtă binevenită la Conservatorul / Instituția de învățământ superior muzical de care aparțin.
2. Studenții se ajută între ei.
3. Personalul colaborează eficient.
4. Personalul și studenții își arată un respect reciproc.
5. Părinții se simt implicați.
6. Personalul și conducerea lucrează bine împreună.
7. Profesorii nu favorizează un grup de studenți în detrimentul altuia.
8. Profesorii încearcă să ajute toți studenții să își atingă potențialul.
9. Profesorii consideră că toți studenții sunt la fel de importanți.

Politici

10. Instituția facilitează accesul studenților cu dizabilități la studiul muzicii.
11. La înscriere, studenții sunt ajutați să se integreze.
12. Profesorilor le place în mod egal să predea toate disciplinele.
13. Profesorii muncesc pentru a face din instituție un loc plăcut de învățare.

Practici

14. Profesorii încearcă să facă lecțiile ușor de înțeles pentru toată lumea.
15. Studenții sunt învățați să aprecieze diversitatea.
16. Studenții știu, în general, ce se va preda în continuare.
17. Profesorii încurajează cooperarea între studenți.
18. Profesorii ajută pe oricine întâmpină dificultăți.
19. Asistenții universitari sprijină orice student care are nevoie.
20. Temele sunt utile și explicate clar.
21. Există activități extracurriculare care interesează pe toată lumea.

5. Ce trei schimbări ați dori să vedeți în instituția dvs.?

11.1 Interviuri

E. Interviuri pentru asociații

(Se pot alege între)

- Asociații ale persoanelor cu dizabilități (ex. Asociația Nevăzătorilor)
- Asociații din domeniul muzical care lucrează cu persoane cu NES

1. Numele asociației (+ oraș, țară)
2. Care este rolul dumneavoastră în cadrul asociației?
3. Care sunt cele mai frecvente tipuri de CES (cerințe educaționale speciale) prezente în instituția dumneavoastră? De exemplu: tulburări și/sau dificultăți de învățare, dizabilități cognitive, dizabilități motorii/fizice, dizabilități senzoriale (deficiențe de vedere sau auz), dificultăți social-emoționale și comportamentale (de ex. ADHD), dizabilități de comunicare și interacțiune (de ex. autism, Asperger, dificultăți de vorbire și limbaj), afecțiuni medicale și sindroame (de ex. epilepsie, diabet, sindrom Down etc.)
4. Instituția dumneavoastră are resurse speciale dedicate studenților cu CES?
 - Da
 - Nu
5. Dacă da, ce tip de resurse?
6. Instituția dumneavoastră are personal dedicat sprijinirii studenților cu CES?
 - a. Dacă da, vă rugăm să furnizați datele de contact
7. Instituția dumneavoastră are tutori dedicați studenților cu CES?
 - a. Dacă da, vă rugăm să furnizați datele de contact
8. Care sunt așteptările dumneavoastră, în ceea ce privește incluziunea, pentru studenții cu CES în conservatoare și alte instituții de învățământ superior muzical?
9. Care sunt principalele obstacole pe care le-ați întâlnit?
10. Care sunt, pe de altă parte, cele pe care vă temeți cel mai mult să le întâlniți?
11. Care practici/tehnici/resurse v-au surprins cel mai mult în mod pozitiv?
12. Dacă ați putea alege, care ar trebui să fie condițiile minime necesare pentru ca un student cu CES să se simtă binevenit și confortabil în aceste instituții?
13. Ce cerințe considerați necesare pentru ca o instituție, în special una de învățământ superior muzical, să fie cu adevărat inclusivă?
14. Ce ar trebui schimbat cât mai curând posibil din punct de vedere birocratic-legislativ?
15. Care sunt, în opinia dumneavoastră, „decalajele” dintre teorie și practică?

11.2 Introducere în chestionarul de evaluare

Evaluarea internă a cursului IncluMusic pentru cadrele didactice și personal administrativ (Pachet de Lucru 3) a fost realizată prin intermediul chestionarelor de evaluare, ulterior transformate în formulare Google (Pachet de lucru 4).

Acest chestionar face parte din proiectul european „INCLUMUSIC: Creșterea competențelor pentru construirea unor conservatoare mai incluzive”

(Număr proiect: 2022-1-RO01-KA220-HED-000089402) susținut de Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale, în cadrul proiectelor „KA220 - Parteneriate de cooperare în domeniul învățământului superior”.

Scopul acestui chestionar este oferi feedback și informații privind calitatea modulelor „TITLU”.

Politica de confidențialitate și consimțământ

Înțelegeți că răspunsurile dumneavoastră la acest formular vor fi confidențiale și vor fi utilizate exclusiv în contextul proiectului INCLUMUSIC.

Pentru a vă proteja confidențialitatea, chestionarul nu va conține informații care să vă identifice personal (cum ar fi numele, adresa de e-mail etc.).

Rezultatele acestui studiu vor fi folosite doar în scopuri de cercetare și pentru îmbunătățirea materialelor de formare ale cursului.

Prin completarea și transmiterea chestionarului, vă exprimați consimțământul informat de a participa la această cercetare.

Chestionar privind Modulul X - TITLU

Sunteți:

- Cadru didactic
- Personal administrativ
- Tutore

Vă rugăm să indicați organizația dumneavoastră :

- ANMGD – Academia Națională de Muzică „Gheorghe Dima” – România
- EUC – European University Cyprus – Cipru
- ConsPa – Conservatorio Musica di Stato „Alessandro Scarlatti” – Italia
- RIAM – Royal Irish Academy of Music – Irlanda
- Altul (vă rugăm să specificați _____)

Satisfacția privind cursul

1. Gândiți-vă la modulul la care tocmai ați participat („TITLU”). Pentru fiecare afirmație de mai jos, vă rugăm să indicați numărul care descrie cel mai bine opinia dumneavoastră :

1 = Dezacord total 2 = Dezacord 3 = Nici de acord, nici în dezacord 4 = De acord 5 = De acord total

	1	2	3	4	5
1.1. Obiectivele modulului sunt clare					X
1.2. A existat un nivel bun de interacțiune				X	
1.3. Materialele video / materialele de formare sunt clare				X	
1.4. Conținutul este util pentru cariera mea			X		
1.5 Platforma e-learning a cursului este ușor de utilizat				X	
1.6 Am putut parcurge modulul în limba engleză fără dificultăți				X	
1.7 Sunt motivat(ă) să continui cursul IncluMusic			X		
1.8 Pe baza modulelor parcurse, pot recomanda cursul altor persoane				X	

Motivația pentru participarea la curs

Gândiți-vă la modulul la care ați participat („TITLU”). Pentru fiecare afirmație de mai jos, vă rugăm să indicați numărul care descrie cel mai bine opinia dumneavoastră :

1 = Total nemulțumit 2 = Nemulțumit 3 = Parțial mulțumit 4 = Mulțumit 5 = Foarte mulțumit

	1	2	3	4	5
2.1. Cum evaluați nivelul dumneavoastră de motivație în cadrul modulului?					X
2.2. Cum evaluați nivelul dumneavoastră de implicare în cadrul modulului?				X	
2.3. În ansamblu, cât de mulțumit sunteți de modul în care s-a desfășurat acest curs de formare?				X	
2.4. În ansamblu, cât de mulțumit sunteți de valoarea cunoștințelor dobândite în acest modul?				X	

Întrebări deschise

a) Ce v-a plăcut cel mai mult în acest modul (puteți face referire și la teme specifice)? *

b) Ce v-a plăcut cel mai puțin în acest modul (puteți face referire și la teme specifice)? *

c) Aveți sugestii pentru îmbunătățirea materialelor de formare INCLUMUSIC pentru Modulul X - TITLU (prelegeri video, prezentări, materiale suplimentare)? *

IncluMusic

IncluMusic Training Manual

IncluMusic (Increasing skills for building more inclusive conservatories) is a three-year Erasmus+ Cooperation Partnership project aimed at fostering the inclusion of students with Special Education Needs (SEN) and disadvantaged backgrounds in Higher Music Education institutions (HMEIs). The project also provides training for music teachers in innovative pedagogies in order to increase access, participation and completion rates of music students with fewer opportunities.

www.inclumusic.eu

[@inclumusic](https://www.youtube.com/@inclumusic)

**Co-funded by
the European Union**

Proiect finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile și punctele de vedere exprimate aparțin exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Agenției Naționale pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEFP). Uniunea Europeană și ANPCDEFP nu pot fi considerate responsabile pentru conținutul acestora.